Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Советиа ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | 25 апрель 1972 йил, сешанба | № 97 (15.268). | Баҳоси 2 тийин.

НОТГА БАҒИШЛАНГАН СЕМИНАР-КЕНГАШ

Кеча Узбекистон Компартияси Марказий Комитети мажлислар залида область, шаҳар, ва район партия комитетлари ҳузуридаги илмий техника тараққиётига ёрдам кўрсатувчи советларнинг тажриба алмашинишига бағишланган республика семинар-кенгаши ўз ишини бошлади.

Семинар кенгашни Узбекистон Коммунистик партияси Марказий комитетининг секретари И. Г. Анисимкин очди. Илмий-техника тараққиётига ёрдам кўрсатувчи республика Совети раисининг биринчи ўринбосари, Узбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари А. Р. Хўжаев «Узбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги илмий-техника тараққиётига ёрдам кўрсатиш республика Советининг иши ҳақида» доклад қилди. Кенгаш қатнашчилари республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, Узбекистон ССР Давлат план комитетининг раиси С. К. Зиёдуллаевнинг «Тўққизинчи беш йилликда Узбекистон халқ хўжалигида илмий-техника тараққиёти» деган темада қилган докладини зўр қизиқиш билан тинглашди. Ленинград шаҳар партия комитети ҳузуридаги илмий-техника тараққиётига ёрдам кўрсатувчи совет раисининг ўринбосари, Ленинград илмий-техника тараққиётини пропаганда қилиш уйининг директори Ю. Н. Прокофьев советда сўнгги йилларда амалга оширилган катта тадбирлар ва уларнинг самаралари ҳақида гапириб берди.

Шундан сўнг Фарғона область партия комитетининг секретари ва партия комитети ҳузуридаги илмий-техника тараққиётига ёрдам кўрсатувчи совет раиси М. У. Умаров ҳамда Тошкент шаҳар Ҳамза район партия комитетининг секретари, район партия комитети ҳузуридаги совет раиси Т. И. Эргашевлар ҳам орттирилган тажрибаларни ўртоқлашдилар.

Семинар-кенгаш қатнашчилари бугун республикамиз пойтахтидаги бир қатор илғор саноат корхоналарида, Узбекистон ССР Фанлар Академиясининг кибернетика институтида ҳам бўладилар.

ЛЕНИН ЗИЁСИДАН БАХТИЁР ЎЛКА

Бутун совет кишилари, тараққийпарвар инсоният меҳнаткашларнинг улуғ доҳийси, жаҳонда биринчи социалистик давлатнинг асосчиси, давримизнинг ақл-идроки, шон-шарафи, виждони бўлган коммунистлар партиясининг буюк йўлбошчиси Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 102 йиллигини зўр тантана билан нишонладилар. Бу байрам марксизм-ленинизм тантанасининг, партиямиз билан халқимиз бирлигининг буюк намойиши бўлди.

Шу қутлуғ айёмда бутун мамлакатимиз бўйлаб дилларни хушнуд этувчи хушхабар таралди: фан ва техника соҳасида, адабиёт, санъат, архитектура соҳасида энг яхши асарларга Ленин мукофоти бериш ҳақида КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг қарорлари эълон қилинди. Ленин мукофоти лауреати деган юксак номга сазовор бўлганлар орасида А. А. Саркисов, Е. И. Озерский, А. Қ. Қосимов, Т. Боймиров, Д. К. Терситский, Э. М. Беньяминович ўртоқларнинг Мирзачўлдаги қўриқ ерларни суғориш ва дастлабки комплекс ўзлаштириш юзасидан прогрессив методларни ишлаб чиқиш ва жорий этиш борасидаги. Коллектив меҳнатининг ажойиб маҳсули бўлган бу иш ўз кўлами ва миқёси жиҳатидан ҳақиқатан ҳам юксак мукофотга лойиқдир.

Бир вақтлари «...Қуёш жизғинак қилиб юборган, сап-сариқ жонсиз текисликдан иборат, қуёш жазирамасида ётиши ва ҳаётдан мутлақо асар йўқлиги билан исми-жисмига мос» бўлган Мирзачўл бугунги кунда мамлакатимизнинг улкан пахта водийсига айланди. Чўли маликнинг ўтмишини бир дақиқа кўз олдингизга келтириб кўринг-а: бу ерда бир вақтлари на йўл, на ҳаёт ва на одамлар бор эди. Қарийб бир миллион гектарлик майдонда ястаниб ётган чўлу-биёбондан иборат бий дала ўзлаштирилиши қийин бўлган район ҳисобланарди. Қуёшнинг уфуриб туриши, унумдор ерлар, суғориш манбаларига ва электр энергиясига яқин туриши кишиларнинг Мирзачўлга эътиборини аллақачон кучайтирган эди. Ленин унга обн-ҳаёт етказиб беришга бўлган интилишларнинг ҳаммаси саробдек бўлиб қолаверди. Фақат Улуғ Октябрь революциясидан кейингина бу ерда чинакамига суғориш ишлари авж олиб кетди.

Биз шу билан фахрланамизки, бутун мамлакатимиз, хусусан Узбекистон ва Мирзачўлнинг тараққиёти, юксалиши буюк сиймо — Улуғ Ленин номи билан чамбарчас боғлангандир. Доҳиймиз 1918 йил 17 майда «Туркистондаги суғориш ишларига ҳамда бу ишларни ташкил этишга 50 миллион сўм ажратиш тўғрисида»ги машҳур Декретга табаррук имзосини чекканида Мирзачўлни асосий суғориш объекти қилиб қўйган эди.

Мирзачўлнинг ўзлаштирилиш тарихи мана шу Декретдан бошланади. Ҳатто бу ишлар оғир синов йилларида ҳам — Улуғ Ватан уруши қизиб турган дамларда ҳам тўхтамади. Партиянинг азми-қарори ва совет кишиларининг иродаси билан улкан гидроузеллар, сув омборлари бунёд этилди.

КПСС Марказий Комитети ва Иттифоқ ҳукумати Мирзачўлни ўзлаштиришга муттасил катта эътибор бериб келмоқдалар. Агар бундан ўттиз йил илгари чўл бағридан тортиб олинган ерлар салкам 150 минг гектарни ташкил этган бўлса, кейинги ўн йил ичида 210 минг гектар қўриқ ер обн-ҳаётга қондирилди. Бир вақтлари бу ерда ташкил этилган дастлабки хўжаликлар 8-10 йил мобайнида қурилган бўлса, ҳозирги вақтда уч-тўрт йилдаёқ қурилиб, коммунистик мўл-кўлчилик дастурхонимизга баракали улуш қўшмоқда.

Қудратли техника, илм-фаннинг энг сўнгги ютуқлари, илғор тажриба кенг жорий қилиниб, ажойиб натижалар бермоқда. Мирзачўлда ҳар гектар ерни ўзлаштириш беш-олти минг сўмга тушиб, тўрт йилдаёқ ўзини қопламоқда. Ишлаб чиқариш базалари, уй-жой, коммунал ва маданий қурилиш сарф харажатларини ҳам қўшиб ҳисоблаганда Мирзачўлга сарфланган капитал маблағларнинг умумий ҳажми 1 миллиард 210 миллион сўмни ташкил этган бўлса, ҳозироқ 1 миллиард 230 миллион сўм даромад олинди. Кўриниб турибдики, Мирзачўлга сарфланган маблағлар тўла ўзини қоплаб, фаровонлик йўлида хизмат қилмоқда. Қўриқ ер ўзлаштирила етганидан буён мамлакатимизнинг «оқ олтин» хазинасига салкам 1 миллион 300 минг тонна пахта тўкди.

Бугунги кунга келиб Мирзачўл мамлакатимиздаги энг йирик пахтачилик райони бўлиб қолди. Мирзагулистон ўз моҳият эътибори билан улкан ишлаб чиқариш лабораториясига айланди. Бу ерда комплекс механизация — пахтачиликдаги энг сермеҳнат юмуш бўлган йиғим-теримни механизациялаш ишлари ҳал этилди. Республикада ҳосилнинг деярли ҳаммаси машинада терилаётган, бу борада Узбекистондагина эмас, балки мамлакатда етакчилик қилаётган область, у ҳам бўлса Мирзачўл бағрида жойлашган Сирдарё областидир. Бултур бу ерда етиштирилган жами ҳосилнинг 83 проценти машиналарда териб олинди.

Мирзачўлнинг афзалликларини айтаверсак санаб адоғига етиш қийин. Лоақал мана бу қиёсий рақамларга эътибор беринг: Республикадаги совхозларда ҳар бир ишловчи ҳисобига ўрта ҳисобда салкам 3 гектар экин майдони тўғри келса, Мирзачўлдаги совхозларда бу рақам уч баравардан ҳам ортиқдир. Республиканинг совхозларида ҳар 100 соат-меҳнат ҳисобига 347 килограммдан пахта етиштирилса, Мирзачўлнинг қўриқ совхозларида 607 килограмм пахта етиштирилмоқда. Совхозлар бўйича ҳар бир ишчи ҳисобига 6.6 тоннадан пахта етиштирилаётган бўлса, Мирзачўл совхозларида бу рақам салкам 18 тоннани ташкил этади.

Чўлқуварларнинг ибратли ташкилоти бўлган «Голодностепстрой» Мирзачўлнинг ягона хўжайини бўлиб, бу ердаги барча ишларни бошқармоқда.

Мирзачўл бунёдкорлари кўп йиллик фидокорона меҳнатлари эвазига Ленин мукофоти билан тақдирланганлиги муносабати билан ҳар қанча фахрлансалар арзийди. Ленин юксак мукофот уларнинг зиммасига янги, янада улкан вазифаларни юклайди. Мирзачўлни ўзлаштириш ишларини давом эттириш, Ватанга ҳар йилгидан кўпроқ пахта ва бошқа маҳсулотлар етказиб бериш лозим. Ҳеч шубҳа йўқки, Мирзачўл азаматлари ўзларининг бутун куч-ғайратларини, қобилият ва талантларини коммунистик мўл-кўлчилик яратишдек муқаддас ишга сарфлайдилар, бу билан Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилган куннинг ярим асрлик олтин тўйига муносиб тўёна тайёрлайдилар.

ПАХТАКОР ЎРТОҚЛАР!

✦ ФУРСАТ УТИБ БОРМОҚДА. БУТУН КУЧ, ТЕХНИКА ВОСИТАЛАРИНИ САФАРБАР ЭТИБ, ЧИГИТ ЭКИШНИ ТЕЗРОҚ ТУГАЛЛАНГ ✦ ЧИГИТ УНИБ ЧИҚҚАН МАЙДОНЛАРДА ҒЎЗА ПАРВАРИШИНИ КУЧАЙТИРИНГ ✦ МЕХАНИЗАТОРЛАР! СЕЯЛКАЛАРНИ КУЛЬТИВАТОРЛАР БИЛАН АЛМАШТИРИБ, ИККИ ТОМОНЛАМА КУЛЬТИВАЦИЯ УТКАЗИШГА ШАЙЛАНГ ✦ ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР ВА ХОРАЗМ ОБЛАСТИНИНГ МЕХАНИЗАТОРЛАРИ! ЧИГИТ ЭКИШДАГИ СУСТКАШЛИКНИ ТЕЗРОҚ ТУГАЛЛАНГ.

СУРХОНДАРЁ: ЧИГИТ ЭКИБ БЎЛИНДИ

Ҳар кун, ҳар соат сайин республика пахта майдонларида чигит экилмаган гектарлар сони қисқариб бормоқда. Кеча Сурхондарё области пахтакорлари ҳам чигит экиш тугаллангани ҳақида рапорт бердилар. Об-ҳаво ноқулайликларига қарамай механизаторлар зўр уюшқоқлик намунасини кўрсатдилар, далаларда деярли 3500 агрегат бетўхтов ишлатилди. Бу эса, чигит экишни ўтган йилги муддатда тугаллаш имконини берди. Жами 125,3 минг гектар, шу жумладан 44 минг гектар майдонга қимматбаҳо ингичка толали уруғ ташланди.

Областнинг кўплаб хўжаликларида барака уруғлари қийғос ундириб олинди ва ғўзаларга биринчи ишлов бериш қизғин бошланиб кетди.

ҚЎЗИ ҚОЛДИРИШ ПЛАНИ БАЖАРИЛДИ

ФОРИШ, («Совет Ўзбекистони» махсус мухбири хабар қилади). Ташаббускор Фориш райони чорвадорлари катта зафар қучдилар. совлиқлардан эгиз қўзи олишни кўпайтириш йўли билан ўстиришга қўзи қолдириш планини муддатидан илгари ошириб бажардилар. Шу кунгача фермаларда ўстиришга салкам 80 мингта соғлом қўзи қолдирилиб, белгиланган план 105,1 процент бажарилди. Ильич номли, «Қизилқум», «Фориш» ва «Чимқўрғон» совхозларининг коллективлари ўстиришга кўзда тутилгандан анча зиёд қўзи қолдириб район кўрсаткичининг кўтарилишига улкан ҳисса қўшдилар.

Чорвадорлар ички имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, яна 26 минг 151 та қўзини ўстиришга қолдириш ҳақида янги мажбурият қабул қилдилар.

ЧИГИТ ЭКИШ КУНДАЛИГИ

Узбекистон ССР областларида чигит экишнинг бориши тўғрисида 1972 йил 24 апрелга бўлган МАЪЛУМОТ

(Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — чигит экилган майдон (минг гектар ҳисобида) учинчи стун — планга нисбатан процент ҳисобида).

СУРХОНДАРЁ	125,3	100,2
АНДИЖОН	185,0	100,0
ТОШКЕНТ	140,2	100,0
НАМАНГАН	135,4	100,0
Бухоро	150,7	97,0
Сирдарё	214,9	96,0
Қашқадарё	92,2	87,6
Фарғона	157,9	83,0
Самарқанд	144,5	82,7
Хоразм	49,2	47,1
ҚҚ АССР	14,3	11,8
Республика бўйича	1409,6	84,9

50 ЦЕНТНЕРЧИЛАР ДАЛАСИДА

— Ҳар гектар ердан 50 центнердан ингичка толали пахта оламиз!

Ғиждувон районидаги Энгельс номли колхознинг Нарзилло Муҳайёев бошлиқ бригадаси аъзолари ана шундай юксак марраин кўзлаб иш бошлаб юбордилар. Далаларда 35 та чигит экиш агрегати тинимсиз ишлаяпти. Чигит экиш билан бирга ерга минерал ва маҳаллий ўғитлар солинмоқда. Шунингдек Камол Саидов ва Саид Мустақимов ўртоқлар бошлиқ юқори ҳосилли бригадаларда ҳам чигит экиш тугалланиш арафасида турибди. Суратда: Камол Саидов бошлиқ бригада даласида чигит экиш пайти.

Б. Мўминов фотоси (ЎзТАГ).

КОМСОМОЛ ЕТАКЧИЛАРИНИНГ БУТУНИТТИФОҚ КЕНГАШИ

24 апрелда Тошкентда шаҳар ва район комсомол комитетлари биринчи секретарларининг Бутуниттифоқ семинар-кенгаши очилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети секретари О. У. Салимов кенгаш қатнашчиларини табриклаб нутқ сўзлади. «КПСС XXIV съезди қарорларини бажаришда шаҳар, район комсомол комитетларининг ташкилотчилик ва сиёсий ишлари тўғрисида» ВЛКСМ Марказий Комитетининг секретари Л. И. Матвеев доклад қилди.

Кенгаш бир неча кун давом этади. Кенгаш программасида комсомол ва ёшларда маркча-ленинча дунёқарашни шакллантириш, йигит ва қизларни интернационал руҳда тарбиялашни янада кучайтириш ва бошқа актуал масалалар тўғрисида докладлар эшитиш мўлжалланган. СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигига тайёргарликка доир ишлар тажрибаси ўртоқлашилади.

Комсомол етакчилари Тошкент областидаги шаҳар, район комитетлари ва бошланғич комсомол ташкилотларининг фаолияти билан танишадилар, республика ёшлари активи ва ижодий ходимлари билан учрашадилар.

(ЎзТАГ).

БЕШ ЙИЛЛИК АМАЛДА

1972 йилнинг I КВАРТАЛИДА ЎЗБЕКИСТОН ССР САНОАТИДА ДАВЛАТ ПЛАНИНИНГ БАЖАРИЛИШИ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Марказий статистика бошқармасининг ахбороти

Ўзбекистон ССР саноат ходимлари СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш ва тўққизинчи беш йиллик иккинчи йилининг планини муваффақиятли бажариш учун социалистик мусобақани авж олдириб, 1972 йилнинг I квартали планини маҳсулотни реализация қилиш ҳажми ва энг муҳим маҳсулот турларининг кўпчилигини ишлаб чиқариш бўйича ошириб бажардилар.

1971 йилнинг биринчи кварталига нисбатан саноат ишлаб чиқариши ҳажми 5,4 процент кўпайди. Саноатда меҳнат унумдорлиги ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 3 процент ошди.

Саноатнинг айрим тармоқлари маҳсулот ишлаб чиқаришни 1971 йилнинг I кварталидагига нисбатан қуйидагича кўпайтирдилар: электр энергетика — 18,4 процент, қора ва рангли металлургия 7,2 процент, химия ва нефть химияси саноати — 13.4 процент, машинасозлик ва металл ишлаш — 9,7 процент, ўрмончилик, ёғочсозлик ва целлюлоза-қоғоз саноати 9.3 процент, бинокорлик материаллари саноати 2,1 процент, енгил саноат 1,4 процент ва озиқ-овқат саноати 5.1 процент.

Айрим министрликлар маҳсулотни реализация қилиш планини қандай бажарганликларини ва саноат маҳсулоти ишлаб чиқаришни кўпайтириш суръатларини қуйидаги маълумотлардан кўриш мумкин:

	1972 йилнинг I кварталида маҳсулотни реализация қилиш планининг бажарилиш проценти	1972 йилнинг январь-март ойларидаги ишлаб чиқариш ҳажми 1971 йилнинг январь-март ойларига нисбатан процент ҳисобида
Ўзбекистон ССРда жами	103	105
Умумиттифоқ министрликларининг корхоналарида:		
Газ саноати министрлиги	108	110
Нефть саноати министрлиги	99	100,1
Кўмир саноати министрлиги	100,3	103
Химия саноати министрлиги	98	114
Электр техника саноати министрлиги	100,6	110
Химия ва нефть машинасозлиги министрлиги	101	109
Станоксозлик ва асбобсозлик саноати министрлиги	98	106
Автомобиль саноати министрлиги	100,5	106
Трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги министрлиги	102	102
Қурилиш, йўл ва коммунал машинасозлиги министрлиги	102	121
Енгил саноат ва озиқ-овқат саноати учун машинасозлик ҳамда рўзғор асбоблари министрлиги	90	95
Целлюлоза-қоғоз саноати министрлиги	100,5	99
СССР Министрлар Совети ҳузуридаги микробиология саноати Бош бошқармаси	103	96
Иттифоқ-республика ва республика министрликлари ва идораларининг корхоналарида:		
СССР Қора металлургия министрлиги	101	102
СССР Рангли металлургия министрлиги	100,8	103
СССР Нефтни қайта ишлаш ва нефть-химия саноати министрлиги	99	103
Ўзбекистон ССР Энергетика ва электрлаштириш министрлиги	102	117
Ўзбекистон ССР Мебель ва ёғочсозлик саноати бошқармаси	103	115
Ўзбекистон ССР Бинокорлик материаллари саноати министрлиги	103	107
Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлиги	101	107
Ўзбекистон ССР Пахта тозалаш саноати министрлиги	105	99
Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат саноати министрлиги	102	104
Ўзбекистон ССР Гўшт ва сут саноати министрлиги	105	107
Ўзбекистон ССР Балиқ хўжалиги бошқармаси	134	71
Ўзбекистон ССР Маҳаллий саноат министрлиги	104	111

Тошкент шаҳри, республиканинг барча областлари, ва Қорақалпоғистон АССР саноатлари саноат маҳсулотини реализация қилиш квартал планини ошириб бажардилар.

Саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш натура ҳолида қандай бўлганлигини қуйидаги маълумотлардан кўриш мумкин:

	1972 йилнинг I кварталида ишлаб чиқарилган	1972 йилнинг январь — март ойларида 1971 йилнинг январь — март ойларидагига нисбатан процент ҳисобида
Электр энергия (Энергетика ва электрлаштириш министрлиги ва блок станциялар бўйича) — миллиард киловатт-соат	6,1	116
Нефть — минг тонна	410,4	92
Газ — миллиард куб метр	9,2	105
Кўмир — минг тонна	1070	104
Пўлат — минг тонна	101	101
Қора металлар прокати — минг тонна	89,2	102
Минерал ўғитлар (шартли бирликларда) — минг тонна	1157,8	105
Куч трансформаторлари — минг киловольт-ампер	894	117
Бронекабель — минг километр	3,7	91
Компрессорлар — дона	701	108
Пилталаш машиналари — дона	134	86
Тракторлар — минг дона	4,0	77
Трактор прицеплари — минг дона	8,5	86
Трактор культиваторлари — минг дона	5,2	97
Пахта териш машиналари — дона (икки қаторли ҳисобида)	3350	99,7
Кўрак чувиш машиналари — дона	735	88
Кўприкли электр кранлари, шу жумладан махсус кранлар — дона	240	104
Экскаваторлар — дона	301	110
Цемент — минг тонна	799,8	99,6
Йиғма темир-бетон конструкциялар ва деталлар (кўмакчи саноатники бу ҳисобга кирмайди) — минг куб метр	659,8	97
Қурилишбоп ғишт (кўмакчи саноатники бу ҳисобга кирмайди) — миллион дона	304,6	97
Асбоцемент шифер — миллион шартли тахта	61,6	108
Деразa ойна — минг квадрат метр	766	102
Қоғоз — минг тонна	5,9	99,8
Мебель — миллион сўмлик	13,1	115
Рўзғор холодильниклари — минг дона	16,6	102
Газ плиталари — минг дона	61,1	134
Пахта толаси — минг тонна	427,0	98
Хом ипак — тонна	289,3	104
Каноп толаси — минг тонна	2,6	112
Ип газлама — миллион квадрат метр	42,1	101
Шойи газлама — миллион квадрат метр	18,0	137
Пайпоқлар — миллион жуфт	8,3	105
Ички трикотаж — миллион дона	5,6	99
Устки трикотаж — миллион дона	3,0	113
Чарм пойафзал — миллион жуфт	5,0	107
Овланган балиқ — минг центнер	11,4	77
Гўшт (саноатда тайёрлангани) — минг тонна	22,4	112
Қаймоғи олинмаган сут маҳсулоти сутга айлантириб ҳисоблаганда (давлат ресурсларидан тайёрланган) — минг тонна	59,8	102
Ўсимлик мойи (давлат ресурсларидан тайёрланган) — минг тонна	104,1	106
Кондитер маҳсулотлари — минг тонна	21,8	97
Консервалар — миллион шартли банка	24,3	87
Маданий-маиший ва рўзғорбоп моллар — миллион сўмлик	42,9	114

Электр энергия ҳосил қилиш, газ чиқариш, куч трансформаторлари, компрессорлар, экскаваторлар, кўприкли электр кранлар, асбоцемент шифер, минерал ўғитлар, мебель, ипак-газламалар, пайпоқлар, чарм пойафзал, устки трикотаж, гўшт, ўсимлик мойи ишлаб чиқариш ўтган йилнинг март—январь ойларидагига нисбатан кўпайди.

Янги техникани ва илғор технологияни, рационализаторлик таклифлари ва ихтироларни жорий этиш туфайли биринчи кварталда ишлаб чиқариш жараёнлари такомиллаштириб борилди.

Илмий тадқиқот, лойиҳалаш, конструкторлик ташкилотлари ҳамда энг муҳим фан-техника проблемаларини ҳал этиш ишларини ва тадқиқотларни олиб бораётган саноат корхоналари республика саноатини ривожлантиришга ўз ҳиссаларини қўшмоқдалар.

Товар маҳсулот таннархини пасайтириш плани бажарилди.

Умуман бутун саноат плани бажарилган бўлса ҳам, аммо ишлаб чиқаришни янада кўпайтирмоқ ва унинг самарадорлигини оширмоқ учун резервлардан ҳали ҳам тўла фойдаланилаётгани йўқ. Корхоналарнинг бир қисми берилган топшириқларни бажара олмади. Минерал ўғитлар олтингугурт кислотаси, бронекабель газ плиталари ип газламалар, ички трикотажлар, чарм пойафзал ва бошқа баъзи маҳсулот турларини ишлаб чиқариш топшириқлари тўла бажарилмай қолди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Марказий статистика бошқармаси.

Н. В. ПОДГОРНИЙ РЕКИЧИ МИНОБЭНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний 24 апрелда Кремлда Япония пойтахтининг губернатори, Москва Совети ижроия комитетининг таклифига биноан Москвада меҳмон бўлиб турган Токио губернаторлиги делегациясининг бошлиғи Рекичи Минобэни қабул қилди. Япониянинг Совет Иттифоқидаги элчиси Киньэ Ниддзэки меҳмон билан бирга келди.

Икки ўртада самимий, дўстона суҳбат бўлди. Суҳбатда Москва Совети ижроия комитетининг раиси В. Ф. Промислов қатнашди.

(ТАСС).

ВАРШАВА ШАРТНОМАСИДА ҚАТНАШУВЧИ ДАВЛАТЛАР ҲАРБИЙ ДЕНГИЗ ФЛОТЛАРИ ШТАБЛАРИ ВА КУЧЛАРИНИНГ МАШҚИ

Бирлашган қўмондонлик планига мувофиқ шу йил 18 апрелдан 23 апрелгача бўлган давр ичида Қора денгизда Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар ҳарбий денгиз флотларининг машқи ўтказилди.

Машқда бирлашган қуролли кучлар штаби, Болгария Халқ Республикаси, Румыния Социалистик Республикаси флотларининг, СССР Қора денгиз флотининг штаблари ва кучлари қатнашдилар.

Машққа Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар бирлашган қуролли кучларининг Бош қўмондони Совет Иттифоқи Маршали И. И. Якубовский раҳбарлик қилди.

МЕҲМОНЛАР ҚОРАҚАЛПОҚ ДИЁРИДА

НУКУС, («Совет Ўзбекистони» муҳбири). Ўзбекистонда ўтаётган совет адабиёти кунлари Қорақалпоғистон Автоном республикасида — Аму этакларида давом этмоқда. Совет адабиёти вакиллари автоном республиканинг саноати, қишлоқ хўжалиги, фан ва адабиёти билан танишмоқдалар.

Нукусдаги Станиславский номидаги музикали драма театри биносида учрашув бўлиб ўтди. Уни Қорақалпоғистон АССР Ёзувчилар союзи правлениесининг раиси Иброҳим Юсупов очди. Татар адиби Заки Нурий, ленинградлик шоира Майя Борисова, латиш шоири Ян Сирмбардис, қирғизистонлик Исроил Сулаймонов ва бошқа адиблар ўз асарларидан ўқиб бердилар.

Дўстлик кечасида Қорақалпоғистон область партия комитетининг секретари К. Ризаев, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Ҳ. Ғойипова ўртоқлар иштирок этдилар. Кеча охирида Қорақалпоғистон санъат усталари ижросида катта концерт берилди.

Р. ЕШИМБЕТОВ.

СССР 50

ТАРАҚҚИЁТ ЙЎЛИ

Бу йил мамлакатимиз халқлари, социализм лагери меҳнаткашлари ва бутун прогрессив инсоният Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг 50 йиллигини тантанали нишонлайдилар.

Ленинча миллий сиёсат туфайли тенг ҳуқуқли халқларнинг ўз хоҳишлари билан ягона давлатга — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқига бирлашганлиги қардош республикаларнинг ўзаро яқинлашувида, ҳамкорлигини ривожлантиришда, жаҳонда биринчи социалистик давлат экономикаси, фан ва маданиятини тараққий эттиришда муҳим омил бўлди.

Партия ва ҳукуматимизнинг тинмай қилган ғамхўрлиги туфайли ҳамда қардош республикаларнинг, биринчи галда, РСФСРнинг ҳар томонлама ёрдами туфайли Ўзбекистон тарихан қисқа вақт ичида экономикаси, фан ва маданияти гуллаб-яшнаган ўлкага айланди.

Партия ва ҳукуматимиз совет халқининг моддий ва маънавий талабларини янада тўлароқ қондириш тўғрисида алоҳида ғамхўрлик қилмоқдалар. Социалистик тузумимизнинг самараларидан бири мамлакатимизда меҳнат аҳлининг қадр-қиммати юксаклиги, энг адолатли социал таъминот системасининг таркиб топганлигидир. Мамлакатимизда совет кишисининг моддий ва маънавий талабларини қондиришда социал таъминот муҳим тадбирлардан ҳисобланади. Совет гражданларига қариганда, саломатлигини ва меҳнат қобилиятини йўқотганда моддий ёрдам бериш СССР Конституциясида қонун билан мустаҳкамланган.

Шу ерда ўтмишни эслаб ўтмасдан бўлмайди. Капиталист ва помешчиклар ҳукмрон бўлган вақтда айниқса Россиянинг чекка ўлкаларида, шу жумладан, табиат ресурсларига бой бўлган Туркистон ўлкасида меҳнаткаш халқ очлик ва яланғочликка маҳкум этилган эди. Бу вақтда меҳнаткаш халқнинг социал таъминоти тўғрисида сўз ҳам бўлган эмас.

Кўпгина ривожланган капиталистик мамлакатларда ҳозир ҳам пенсия таъминоти Совет Иттифоқи ва социалистик мамлакатлардаги социал таъминот системасидан фарқли ўлароқ, буржуа социал страхование принципларига асосланади; қишлоқ хўжалиги, майда саноат корхоналари ишчилари, мавсумий иш билан шуғулланувчилар, уй хизматчилари, уйга юмуш олиб ишлайдиган кишилар, юқори иш ҳақи оладиган хизматчиларга пенсия берилмайди.

Социал страхование фонди давлат, хусусий корхоналар ҳамда ишчи ва хизматчиларнинг взносларидан ажратилади. Ишчилардан страхование взнослари олиниши иш ҳақининг камайишига таъсир этади.

Кўпгина капиталистик мамлакатларда пенсия ёши жуда юқори, чунончи, Норвегияда эркаклар ва хотин-қизлар учун 70 ёш, Швеция ва Исландияда 67, АҚШ, Германия Федератив Республикаси, Финляндия ва бошқа кўпгина мамлакатларда 65 ёш, Австралия, Австрия, Бельгия, Англияда эркаклар учун 65 ёш, хотин-қизлар учун 60 ёш қилиб белгиланган. Кўпгина капиталистик мамлакатларда пенсия миқдори иш ҳақининг миқдори ва страхование стажининг давомийлигига боғлиқ бўлиб, сўнгги 10 йил мобайнида ўртача ойлик иш ҳақининг 20 проценти миқдорида белгиланади. 60 ёшдан кейин пенсияга чиққан кишиларнинг ишлаганлари учун ҳар йили иш ҳақининг 4 проценти пенсиясига қўшиб берилади. Австрияда 20 йил иш стажи бўлган кишига пенсия иш ҳақининг 45 проценти, 30 йиллик стажи бўлганда — 57 процентни миқдорида белгиланади.

В. СОДИҚОВА,
Ўзбекистон ССР социал-таъминот министри

Капитал мамлакатларида давлатнинг ўзи меҳнаткашларга пенсия таъминотини турли йўллар билан чегаралашга интилади. Фан ва техника тобора тараққий этаётган ҳозирги кунда кекса ишчилар меҳнати кам фойда келтиради. Шунинг учун улар оз стаж билан пенсияга чиқишга мажбур бўладилар. Бу эса пенсия миқдорининг камайишига олиб келади.

Дунёда ҳеч бир мамлакат меҳнаткаш халқ тўғрисида Совет давлати каби ғамхўрлик кўрсатмаган.

Совет давлати ўзининг биринчи кунларидан бошлаб социал таъминот системасини — меҳнаткаш халқ социал страхованиесини ва моддий таъминоти системасини яратишга киришди. Октябрь социалистик революцияси ғалаба қозонгандан сўнг ишчи-деҳқон ҳукумати Россия меҳнаткашларига ишчиларнинг социал страхованиеси, солдатлар, камбағал деҳқонлар ва улар оилаларининг моддий таъминоти тўғрисида Декрет чиқаришни маълум қилди.

1918 йил 3 ноябрда РСФСР Халқ Комиссарлари Совети томонидан меҳнаткашларнинг социал таъминоти тўғрисидаги Низом тасдиқланди. Бу, меҳнаткашлар социал таъминоти тўғрисидаги совет қонунларига асос солди. Социал таъминот тўғрисидаги совет қонунларининг характерли хусусияти шундаки, у кун сайин тараққий этиб, мукаммаллашиб бормоқда.

Мамлакатимизнинг ярим асрлик тарихи мобайнида социал таъминотни янада тараққий эттириш совет халқи моддий фаровонлигини юксалтиришга қаратилган қатор қонунлар қабул қилинди.

Социал таъминот соҳасида қўлга киритилаётган улкан ютуқларни Ўзбекистон мисолида ҳам яққол кўриш мумкин. Республикамизда 1931 йилда давлат пенсияси олувчиларининг сони 6-7 минг кишини ташкил этган бўлса, 1956 йилда давлат социал таъминоти тўғрисида қонун қабул қилингандан сўнг уларнинг сони 270 минг кишига етди. Бошқача қилиб айтганда, 40 марта ошди. 1956—1967 йиллар мобайнида давлат пенсияси олувчиларнинг сони икки марта кўпайди ва 535 минг кишидан ошди. Пенсионерлар сонининг йил сайин ўсиб бораётганлиги туфайли бу мақсадларга давлат томонидан ажратилаётган маблағлар ҳам кўпаймоқда. 1956 йилда давлат пенсияларига республикамизда 80 миллион сўм сарфланган бўлса, 1967 йилда 148 миллион сўм харажат қилинди. Социал таъминотнинг барча турларига эса 365 миллион сўм сарфланди.

1965 йил 1 январда мамлакатимизда колхоз аъзоларини пенсия билан таъминлашнинг ягона тартиби жорий этилганлиги катта тарихий воқеа бўлди. Бу, колхозчилар социал таъминотини тубдан яхшилади. Ўтган беш йиллик якунлари Коммунистик партиянинг: «Ҳамма нарса инсон учун, инсон бахт-саодати учун» олий принципи амалга ошаётганлигини исботлади. Бу принцип партия ва ҳукуматимиз меҳнаткаш инсон ҳақида қилаётган ғамхўрлигини кўрсатувчи ёрқин далилдир.

Ўтган беш йиллик мобайнида ишчилар, хизматчилар, колхозчилар ва уларнинг оилаларини пенсия билан таъминлашнинг ягона системаси амалга оширилди. Гражданларнинг катта доирасига пенсия олиш ҳуқуқини берувчи ёш камайтирилди. Колхоз аъзоларига ишчи ва хизматчиларга бўлганидек, пенсия эркакларга 65 ёш ўрнига 60 ёшдан, аёлларга 60 ёш ўрнига 55 ёшдан тайинланади. Тўқимачилик саноатида банд бўлган аёллар, Улуғ Ватан уруши инвалидлари ва бошқа ҳарбий хизмат инвалидлари, шунингдек, Узоқ Шимолда кўп йиллар ишлаган ишчи ва хизматчиларнинг пенсия ёши беш йил камайтирилди. 1968 йил 1 январдан бошлаб кўпгина категориядаги пенсионерларнинг пенсия миқдори маълум даражада кўпайтирилди. 1970 йил 1 январдан бошлаб ишчилар, мастерлар ва аҳолига хизмат кўрсатувчи оммавий касбдаги ходимларга қарилик пенсияси уларнинг иш ҳақи олишларидан қатъи назар, тўла берилади. Имтиёзли пенсия олувчи пенсионерларнинг баъзи категорияларига пенсия 50 процент тўланади. Ана шундай тадбирларнинг амалга оширилганлиги туфайли пенсия ва нафақа олаётган гражданларнинг сони ўтган беш йил мобайнида 483 минг кишига кўпайиб, 2 миллион кишидан ошиб кетди. Республикамизда беш йил мобайнида социал таъминотнинг барча турларига 2 миллиард сўмдан кўпроқ пул сарфланди.

Совет халқи меҳнаткашларнинг турмуш даражасини янада кўтаришга қаратилган КПСС XXIV съездининг тарихий қарорларини қувонч билан кутиб олди. Партия XXIV съезди қарорларида меҳнаткашлар социал таъминотини янада яхшилашга қаратилган тадбирлар белгиланган. Мамлакатимиз тарихида биринчи марта совет халқи фаровонлигини кўтаришнинг кенг программаси қабул қилинди. Партия XXIV съезди қарорлари асосида СССР Олий Совети Президиуми Фармонига мувофиқ ишчи ва хизматчилар пенсияларининг минимал миқдори кўпайтирилди.

Партия ва ҳукуматимизнинг директивалари бўйича тўққизинчи беш йилликнинг келгуси йилларида ҳам пенсия таъминоти янада тараққий этади. 1972 йилда ҳарбий хизматчиларнинг оилаларига тўланадиган пенсия, яна бир йилдан кейин эса уруш ва меҳнат инвалидларига бериладиган пенсия ўрта ҳисобда учдан бир баравар ва боқувчисини йўқотган оилаларга тўланадиган пенсия бешдан бир баравар кўпаяди.

Мамлакатимизда социал таъминот меҳнаткашларни пенсия билан таъминлашдан ташқари, пенсионерларга, инвалидларга кўп болали оналарга хизмат кўрсатишни ҳам ўз ичига олади.

Уруш инвалидлари, урушда ҳалок бўлган ҳарбий хизматчиларнинг оила аъзолари ҳақида партия ва ҳукуматимиз алоҳида ғамхўрлик кўрсатмоқдалар.

1964—1971 йиллар мобайнида Улуғ Ватан уруши инвалидларидан 4200 дан ортиқ киши ва шунга ўхшаш бошқа инвалидлар давлатдан бепул автомашина олдилар. 2770 инвалидга эса бепул мотоколяска берилди

Бизда оналар юксак қадрланмоқда. Оналар ва болаларнинг саломатлигини сақлаш учун медицина хизмати кўрсатилмоқда Давлат томонидан уларга нафақалар берилаётир. Улар кўп бола туғиб, тарбиялаганликлари учун орден ва медаллар билан мукофотланяптилар. Ҳозир республикамизда 660 минг она давлат нафақаси олмоқда. 1,6 миллиондан кўп онага СССР орден ва медаллари берилган. 16 мингдан ортиқ кўп болали аёл «Қаҳрамон она» деган юксак унвон эгасидир.

Тўққизинчи беш йилликда республикамиз социал таъминоти органлари ходимлари олдида катта ва муҳим вазифалар турибди. Ҳеч шубҳа йўқки, республика социал таъминот органлари ходимлари партия, совет ташкилотлари раҳбарлиги ва ёрдамида меҳнаткашлар социал таъминотини янада яхшилайдилар. Бу эса уларнинг Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилган куннинг 50 йиллигига муносиб меҳнат совғалари бўлади.

Тошкент трикотаж фирмаси коллективи яқинда янги маҳсулот ишлаб чиқаришни ўзлаштирди ва уни кўплаб ишлаб чиқара бошлади. Бунда Шаҳодат Муҳаммаджоновнанинг ҳам муносиб ҳиссаси бор. СУРАТДА: ишчи Ш. Муҳаммаджонова иш устида.

СССР 50 йиллиги шарафига республикамиз корхоналарида социалистик мусобақа тобора қизиб бормоқда. Сиз суратда: ана шу мусобақа пешқадамларидан бирини — Октябрь революцияси номидаги Тошкент тепловоз-вагон ремонт заводининг ишчиси Григорий Ждановни кўриб турибсиз.

И. ГЛАУБЕРЗОН фотолари.

Журналларнинг янги сонларида

«ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИ»

журналининг апрель сони «Ленин байроғи остида — коммунизм қурилишида янги ғалабалар сари» сарлавҳали бош мақола билан очилади.

Журналда СССР Фанлар академиясининг ижтимоий фанлар секцияси, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги марксизм-ленинизм институти ҳамда унинг филиаллари, Совет Шарқи республикалари фанлар академияларининг Тошкентда бўлиб ўтган бирлашган сессиясида СССР Фанлар академиясининг вице-президенти, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги марксизм-ленинизм институтининг директори П. Федосеевнинг «КПСС XXIV съезди ва янги беш йилликда ижтимоий фанларни ривожлантириш вазифалари» ҳамда Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг вице-президенти И. Мўминовнинг «Ўзбекистонда ижтимоий фанларнинг аҳволи ва ривожланиш истиқболлари» сарлавҳали докладлари эълон қилинган.

«СССР ташкил топган куннинг 50 йиллиги олдидан» рубрикаси остида Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Ойбек номидаги Ўзбекистон халқлари тарихи музейи аспиранти А. Ризаевнинг «Дўстлик, қардошлик, ўзаро ёрдам» сарлавҳали мақоласи ёритилган.

«Тўққизинчи беш йилликнинг иқтисодий проблемалари» рубрикаси остида Ўзбекистон КП Марказий Комитети қишлоқ хўжалик бўлими мудирининг ўринбосари Г. Файрушиннинг «Чорвачиликни саноат асосига кўчирайлик», иқтисод фанлари кандидати А. Эгамбердиевнинг «Қишлоқ хўжалигида иш куни резервлари» сарлавҳали мақолалари ўрин олган.

Журналнинг «Идеология, маданият» бўлимида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, халқ университетлари республика кенгашининг раиси С. Зиёдуллаев «Халқ университетларини ривожлантирайлик ва такомиллаштирайлик» сарлавҳали мақоласи билан қатнашган.

«Партия ўқув системаси пропагандистлари ва тингловчиларига ёрдам», «Халқаро темаларда», «Танқид ва библиография» бўлимларида ҳам кўпгина қизиқарли материаллар босилган.

«ПАРТИЯ ТУРМУШИ»

журналининг апрель сони «Қардош республикаларнинг улкан оиласи» сарлавҳали бош мақола билан очилади.

«СССР ташкил топган куннинг 50 йиллиги олдидан» рубрикаси остида тарих фанлари кандидати Ч. Абутолиповнинг «В. И. Ленин — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг асосчиси» сарлавҳали мақоласи босилган.

«Хўжалинда раҳбарлик» бўлимида Ўзбекистон КП Андижон район комитетининг биринчи секретари Ш. Ёқубовнинг «Пахтакорларнинг янги марралари», Ўзбекистон КП Хива район комитетининг биринчи секретари К. Раҳмоновнинг «Хива янги беш йилликда», ВЛКСМ XX йиллиги номли Бухоро тикувчилик фабрикасининг директори Б. Омонованинг «Меҳнат унумдорлиги — эътибор марказида» сарлавҳали мақолалари босилган.

«Ташкилий, партиявий иш» бўлимида Ўзбекистон КП Қўқон шаҳар комитетининг биринчи секретари А. Комиловнинг «Қуйи партия активига эътибор», О. Муҳаммаджоновнинг «Чора кўрилди-ю... унутиб қўйилди» сарлавҳали мақолалари берилган.

«Идеология иши ва ҳаёт бўлимида» Ўзбекистон КП Бухоро область комитети пропаганда ва агитация бўлимининг мудири А. Музаффаровнинг «Ҳаёт билан ҳамнафас», Қарши районидаги «Коммунизм» колхози парткомининг секретари А. Умаровнинг «Чорвадорлар орасида оммавий-сиёсий иш» сарлавҳали мақолаларини ва бошқа кўпгина материалларни ўқиш мумкин.

АЛОҚА УЗЕЛИДАГИ ҲАНГОМАЛАР

— Алло, ўртоқ Азангулов, сизмисиз? Безовта қилганим учун кечирасиз. Бундан уч йил аввал квартирамизга телефон тушириш тўғрисида ариза берган эдим. Натижасини билсам бўладими?

— Кабел ҳам йўқ, иложи ҳам йўқ.

— Бошқа одамларга линия ҳам, номер ҳам топилади, бизга келганда йўққа чиқадими!

— Менга қара! — Ҳамза Зокирович Азангулов тутоқиб кетади. — Хоҳлаган жойингга бориб арз қил. Қўлингдан келганини аяма.

Урганч шаҳар алоқа узелига телефон қилиб, ўз аризаларининг оқибатини сўраган кишилар узел бошлиғи Ҳамза Азангуловдан ана шундай жавоб олишади. Чиндан ҳам шаҳарда телефонлар сонини кўпайтириш учун шароит йўқдир? Ўн йилдан буён уйига телефон тушириш учун беҳуда уриниб келаётган Қаландар Отаев, Урганч педагогика институти ётоқхонасига телефон ўрнатишни талаб қилиб, уддасидан чиқолмаётган институт раҳбарлари-ю, шундай илтимос билан юрган ўқитувчилар балки Азангуловдан беҳуда ранжишаётгандир.

Йўқ, уларнинг шаҳар алоқа узели ишидан норози бўлаётганликлари асоссиз эмас. Нега десангиз, отарчилиги учун область газетаси саҳифаларида бир неча бор фельетон қилинган, театр коллективи йиғилишларида муҳокама қилинган Шариф Болтаевнинг уйини телефонлаштириш учун линия ҳам, номер ҳам топилди. Биров телефон тушира олмай хуноб, биров ўрнатилган телефонни ишлата олмай хуноб. Область маданият бошқармаси ходими Гулчеҳра Мирзаева 2706 номерли телефон учун бир йиллик абонент ҳақини тўлаб қўйганига қарамай, телефон аппарати ҳали бирор марта ҳам жиринглаб қўйгани йўқ.

Урганч шаҳар алоқа хизматидаги бундай камчиликларни кўплаб келтириш мумкин. Афсуски, Ҳамза Зокирович Азангулов «Хоҳлаган жойингга бориб арз қил» дейишида бир гап борга ўхшайди. Акс ҳолда шаҳар алоқа узелининг ишидаги катта-катта камчиликлар тўғрисида «Хоразм ҳақиқати» ва «Харезмская правда» газеталаридаги танқидий мақолалардан сўнг ишда бирор бурилиш бўлиши керак эди.

Ажаб савдолар

КЎРСАТИЛМАГАН КИНОФИЛЬМ

Фориш районидаги «Чимқўрғон» совхозининг эрталаб ишга кетаётган ишчилари кечқурун совхоз клубида «Халоскорлик» бадиий фильми намойиш қилиниши ҳақидаги афишани ўқидилар.

Ишдан сўнг катта умид билан клубга келган томошабинлар клуб чироқлари ёнмаганини кўриб ҳайрон қолишди. Бу ерда на афишалар, на киномеханик бор эди.

Бу воқеада Фориш район кинолаштириш идорасига қарашли кўчма киноустановка механиги М. Холиқуловнинг айби нимадан иборат эканлигини биз айтиб бера олмаймиз. Лекин кинофильмнинг кўрсатилмай қолишида айбдор бўлган шахсларни совхоздан қидиришнинг ўзи ҳам бефойда. Нега десангиз... Қулоқ солинг: киномеханик Холиқулов тушлик қилиб клубга қайтиб келса, нотаниш икки киши совхоз киномеханигига клубни очдириб, келтирилган кинофильм лентапарининг бир қисмини олиб қўйишибди. Холиқулов етиб келганда улар шу лентани қўлтиқлаб туришган экан.

Киномеханик қанча илтимос қилмасин, кино лентани қайтариб ололмади. Шундан сўнг киномеханик «Лентани олганлигингиз учун ҳеч бўлмаса тилхат бериб кетинг» деб ялинди. Аввало нотаниш кишилар «сўраган одамга кинофильмнинг бир қисмини 02-05 номерли машинадагилар олиб кетди, деб айтасан», деб жавоб қилишди. Орага одамлар тушиб, илтимос қилишгач, ночор тилхат ёзилди. Кейин маълум бўлишича, нотаниш кишиларнинг бири Сирдарё область касаба союзлари советининг кино бўйича совети инструктори И. И. Раевич экан.

Бу масъул шахснинг совхоз клубида нега ўзбошимчалик қилганини тушунтириб беришни область касаба союзлари Совети раҳбарларига ҳавола қиламиз.

И. ҲАЙДАРОВ,
С. ОЧИЛОВ.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

«КИМ АЙБДОР»

Газетамизнинг шу йил 12 март сонида юқоридаги сарлавҳа остида босилган танқидий мақолада Қуйлиқ массивидаги уйларни иссиқлик билан таъминлаш соҳасидаги камчиликлар кўрсатилган эди.

Тошкент шаҳар ижроия комитети Уй-жой бошқармасидан қуйидаги жавоб олинди: мақола бошқармада муҳокама қилинди. Унда келтирилган фактлар тўғри. Иссиқлик манбаи қуввати кам бўлганлиги сабабли массивдаги уйлар кўнгилдагидек иситилмади. Шу туфайли бир қатор хонадонларга электр иситиш асбоблари берилди ва бунинг учун улар харажат тортмадилар.

Ҳисоб-китоб қилиб бўлингач, уйларни иситганлик учун олинган пулнинг бир қисми эгаларига қайтариб берилади.

Ўзбекистон ССР Энергетика ва электрлаштириш министрлиги стационар иситиш қозони қурилишини бу йил бошлаши лозим. Иситиш қозонлари бирлашган дирекцияси 1972 йилнинг ўзида мавжуд иссиқлик манбаи жиҳозларини капитал ремонт қилади ва унинг қувватини ошириш мақсадида қисман реконструкция ишларини амалга оширади.

Тўйхат ўрнида

ҲОРМАНГ, МУАЛЛИМ!

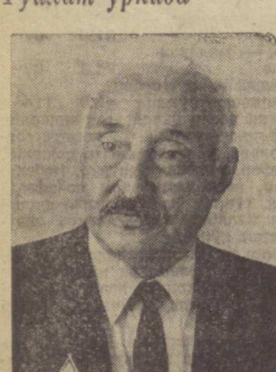

Аъзамхон ака Рустамов 70 ёшга тўлган бўлса-да, Совет даврида қайта туғилган бахтли кишиларнинг биридир. У Тошкентда, камбағал ишчи оиласида дунёга келди. Аъзамхон ака ўз болалигини мана шундай хотирлайди: «Отам Рустамхон Нурмуҳамедов умр бўйи тинимсиз меҳнат қилиб, тўққиз жонли оилани тебратиш учун нене азоб-уқубатларни бошидан кечиришга мажбур бўлган заҳматкаш киши эди. Жазирама офтобда иморат қуриб, қишда кечаю-кундуз бўз тўқисалар ҳам, топганлари орзу-ҳавас у ёқда турсин, еб ичишга ҳам етмас эди... Отам ҳам, онам ҳам ҳарф танимай ўтган омий кишилар эдилар. Биздан катта уч опамиз ҳам саводсиз қолишган эди. Оғир меҳнатдан бели букилган отам, ёрдам бўлармикан деган ниятда, бизларни ёшлигимиздан меҳнатнинг ҳамма турларига, яъни мардикорчиликдан тортиб бўз тўқишгача, чўтка қилишдан тортиб қоғоз пирпирак ясашгача ўргатган эдилар. Лекин бу билан оиламиздаги ночорлик нари кетмади...»

Улуғ Октябрь инқилоби миллионлар қатори бу оилага ҳам бахт-саодат олиб келди. Аъзамхон ака бошланғич мактаблар учун ўқитувчилар тайёрлаш қисқа муддатли курсини тамомлагач, революциянинг биринчи йилларидаёқ маориф органларининг топшириғига биноан Эгарчи маҳалласидаги «Ҳаёт» мактабини ташкил этишга киришиб кетди.

Ўша йилларни эслаб Аъзамхон ака бундай дейди:

— Эгарчи маҳалласида Орифжон бойнинг ҳужрасида эски диний мактаб бор эди. Унда Юсуф домла деган мулла дарс берарди. Ота-оналарнинг руҳиятини ҳисобга олмай туриб, тўғридан-тўғри янги мактаблар очиб бўлмас эди, албатта. Бундай қилинса, турли бидъатлардан қутулолмаган ота-оналарни ҳадиксиратиб қўйишимиз ҳам мумкин эди. Шу сабабли, маориф органининг топшириғига биноан, Юсуф домланинг мактабига унга ёрдамчи бўлиб ишга бордим. Лекин аста-секин ота-оналар, болалар орасида ташвиқот ишлари олиб бордим. Буни бир куни домла билиб қолиб, сўзимни тинглаётган болаларни ҳам, мени ҳам обдон калтаклади. Мен йиғлагудек бўлиб тоғамга арзга бордим. У киши Юсуф домлани танир эдилар. Тоғам амал-тақал қилиб бизни яраштириб қўйди... Орадан ярим йил ўтмай, янги мактаб очишга муваффақ бўлдик. Унинг номини «Ҳаёт» деб қўйдик...

Аъзамхон ака ўз меҳнат фаолиятини ана шундай бошлаган бўлса, кейинчалик у катта, чинакам шарафли йўлни босиб ўтди. Зебинисо номидаги қизлар интернати, Карл Либкнехт номидаги тажриба-намуна мактаби, мусулмон матбаачилар мактаби ва республика олий касаба ҳаракати мактабларида ўқитувчилик қилди. Ўртоқ Рустамовнинг педагог кадрлар тайёрлашдаги хизматлари ҳам тақдирга сазовордир. У Тошкент ва Бухоро педагогика институтларида ўқитувчи, кафедра мудири ва ректорлик вазифаларида ишлади. Шунингдек, республика ташқи ишлар министрлигининг масъул ходими, Ҳамза номидаги академик драма театрининг директори лавозимларида ҳам хизмат қилди.

1931 йилдан КПСС аъзоси бўлган Аъзамхон Рустамовнинг кўп йиллик педагогик хизматларини партия ва ҳукуматимиз юксак тақдирлади. Аъзамхон акага «Республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи» ва «Халқ маорифи аълочиси» деган юксак унвонлар берилган.

Ўртоқ Рустамов бир неча йилдан бери пенсияда. Лекин суяги меҳнатда қотган киши уйида ётолмайди. Аъзамхон ака айни шу пенсия пайтидаги бўш вақтидан катта жамоат ишларини бажариш учун фойдаланмоқда. Бир неча йилдан бери Тошкент телестудияси қошидаги «Ота-оналар университети»нинг проректори вазифасини бажариб келяпти. У «Ота-оналар университети» кўрсатувини доимо қизиқарли олиб бориш учун астойдил ҳаракат қиляпти. Аъзамхон Рустамовнинг бевосита ёрдами билан бу жамоатчилик университетининг 40 та машғулоти кўрсатилди. Шу давр ичида университет ўз мухлисларидан 5 мингдан ортиқ мактуб олди. Отахон университетнинг бир группа ходимлари билан Андижон ва Фарғонада, Ҳамзаобод ва Арслонбобда бўлиб, меҳнаткашлар билан учрашди. Меҳнатда ва бола тарбиясида намуна кўрсатаётган энг яхши оилаларда бўлди. Одоб ва аҳлоқда ўрнак кўрсатган қариялар ва ёшларнинг иш тажрибаларини ўрганиб қайтди.

Кенг томошабинларга манзур бўлган «Ота-оналар университети»нинг ташкилотчиси ва раҳбари марҳум Қориниёзий эди. Аллома олим Қориниёзий бахтли кексалигидан мамнун бўлиб, қуйидаги сўзларни ёзган эди: «Ватан!.. Қандай азиз, улуғвор, муқаддас сен! Ҳаётимнинг боиси, қувватимнинг манбаи, ижодимнинг илҳоми сен! Жонажон, меҳрибон онам сен! Кўзимнинг қораси сен! Нури-дийдам сен!.. Бир чимдим тупроқ олиб кўзимга сурдим ва қалбим ила қасамёд этдим: Сен менга ному-туз бердинг, бағрингда тарбия қилиб, вояга етказдинг, доно Партиям туфайли бахту-саодат даврига олиб келдинг, ижодий меҳнат завқига мушарраф қилдинг! Сенинг учун қоним, керак бўлса— жоним фидо бўлсин, Ватаним!»

Аъзамхон ака ҳам ана шундай дунёқараш, ана шундай идеал билан яшаган ва яшаётган муаллимдир. У бир пайтлари ҳарф танитган болалар ичидан ҳозир партия ва давлат арбоблари, республика фанининг академиклари, ёзувчилар, инженерлар, шифокорлар етишиб чиқди.

— Эсимизни танибмизки—дейди фахр билан отахон, — меҳнат қилишдан қочмадик. Аримаган меҳнатимиз эвазига беҳисоб иззат ва ҳурматга сазовор бўлдик. Ҳалол меҳнат — сувда чўкмас ва ўтда куймас экан!

Кўпни кўрган, не-не ҳаёт сабоқларини елкада кўтариб келаётган бу мўйсафид муаллимнинг ғайрат-шижоати, тиниб-тинчимаслиги ҳали ҳам шунчаликки, унга қараб туриб, беихтиёр «Ҳорманг, муаллим!» дегинг келади, киши.

О. УСМОНОВ.

АНТИҚА ҚЎЗИЛАР

ШЎРЧИ. («Совет Ўзбекистони» мухбири). Гагарин номли қоракўл наслчилик совхози чорвадорлари қўзилатиш кампаниясини катта муваффақият билан якунладилар. Бош чўпон, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Нурқул Йўлдошев ўз отаридаги 600 бош совлиқнинг ҳар 100 бошидан 200 тадан сур-антиқа қўзи олди. Шу ферманинг бош чўпони Зариф Шодўстов эса ҳар юз бош совлиқдан 157 тадан қўзи топширди.

Совхознинг 1- ва 3-фермаларида ҳам қўзилатиш яхши ташкил этилди. Ҳамза Қорабоев бошлиқ 1-фермада 10 минг бош совлиқнинг ҳар юз бошидан 120 тадан қўзи олинди. Шу ферманинг илғор чўпонларидан Боқи Бойқобилов, Йўлдош Кўчиев, Бектош Ўтаев ўртоқлар ўз боқувларидаги ҳар 100 совлиқдан 150-160 тадан қўзи олишга эришдилар.

СССР ташкил топган куннинг 50 йиллигини муносиб меҳнат совғалари билан нишонлаш учун курашаётган совхоз қоракўлчилари 31 минг совлиқдан 35 мингдан зиёд қўзи олишди. Давлатга 20 минг донадан кўпроқ ранг-баранг товланувчи «антиқа» тери топширилиб, 15 минг бош соғлом қўзи ўстиришга қолдирилди.

А. ХАЛИЛОВ.

СССР билан Польша Халқ Республикаси ўртасидаги илмий-техникавий ҳамкорлик тўғрисида битим имзоланганлигининг 25 йиллиги муносабати билан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган ПХР делегацияси Ўзбекистонга келди. Делегацияга Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ПХР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, ПХР Министрлар Совети давлат план комиссиясининг раиси М. Ягельский бошчилик қилди. • Суратда: польшалик меҳмонлар Ўзбекистон ССР халқ хўжалик ютуқлари виставкаси билан танишдилар. А. Авазов, А. Усмонов фотоси, (ЎзТАГ).

ҚУЛАЙ ВА АРЗОН

Ўзбекистон гидротехникларининг шу кунларда айниқса қувончи чексиз. Улар Бутуниттифоқ ёғоч оқизиш илмий-текшириш институти мутахассисларидан хушхабар олишди. Институт олимлари Ўзбекистон гидротехника иншоотлари қурилиши учун ҳам асқотадиган энг тез қурилиб, жуда арзонга тушувчи тўғон лойиҳасини ишлаб чиқишди.

Бундай тўғонни бунёд этиш учун темир-бетон ҳам, кўтарма кран ҳам керак эмас. Фақат сувга чидамли яшиклар бетон пойдеворларга ўрнатилиб канал ёки арик тубига туширилади. Яшик сувга туширилгач, унинг ичига жойлаштирилган махсус каучук ва нейлон халтачалар шишиб сув юзасига қалқиб чиқади, шу йўл билан тўғон ҳосил бўлади. (ЎзТАГ).

ЁРҚИН ИСТЕЪДОДЛАР, ЮКСАК МАҲОРАТ

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги адабиёт, санъат ва архитектура соҳасида Ленин мукофотлари ва СССР Давлат мукофотлари комитетининг раиси Н. С. ТИХОНОВ билан суҳбат

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети СССР Министрлар Совети ҳузуридаги адабиёт, санъат ва архитектура соҳасидаги Ленин мукофотлари ва СССР Давлат мукофотлари комитетининг таклифини қараб чиқиб, 1972 йилда Ленин мукофотини олган лауреатлар рўйхатини тасдиқлади.

Комитет муҳокамасига тақдим этилган асарлар ва ишлар деб таъкидлади, Н .С. Тихонов, кўп миллатли совет социалистик маданияти равнақ топаётганлигидан далолат беради.

Адабиёт соҳасидаги Ленин мукофоти таниқли белорус ёзувчиси Иван Мележга «Батқоқликдаги кишилар» ва «Момақалдироқ нафаси» романлари учун берилди. Бу қўш роман адабиётимизда катта бир ҳодиса бўлди. Романлар белорус полесьеси деҳқонларининг йигирманчи йиллар иккинчи ярми ва ўттизинчи йиллар бошларидаги ҳаётини акс эттиради. Автор синфий тўқнашувларни зўр бадиий куч билан ифодалади, қишлоқнинг илғор кишилари, партия раҳбарларининг ўзига хос ёрқин халқчил характерларини яратди. У деҳқон табиатидаги ўзгаришларни, унинг янги ҳаётга кириб келишини яққол кўрсатди.

Кекса совет ёзувчиси Мариэтта Шагинян В. И. Ленин тўғрисидаги: «Ўғил туғилиши» («Ульяновлар оиласи»), «Биринчи Бутунроссия», «Тарих дарсидан билет», «Ленин ҳузурида тўрт сабоқ» китоблари учун юксак мукофотга сазовор бўлди. Шу китобларнинг дастлабкиси ёзилиб охиргиси чиққунча орада бир неча ўн йил вақт ўтди. Бу йиллар мамлакатимиз ва жаҳон ҳаётидаги энг муҳим воқеаларни, кўп кишиларнинг тақдирини акс эттирди. Ёзувчи мана шу беҳисоб ҳодисалар ва фактлар устида бош қотириб, таққослаб, Ленин образининг энг муҳим хислатларини ёрқин кўрсата олди. Мариэтта Шагинян тетралогияси, ҳеч муболағасиз айтиш мумкинки, адиба бутун ҳаётининг жасорати, ижодиётининг чўққисидир.

СССР халқ артисти композитор Дмитрий Кабалевский янги таҳрирдаги «Кола Брюньон» операси учун Ленин мукофотининг лауреати бўлди. Бу асар совет музика маданиятининг бир босқичи бўлиб қолди. «Кола Брюньон» композиторнинг 30 йиллик меҳнати натижасидир.

Музика шинавандалари орасида СССР халқ артисти дирижер Евгений Светлановнинг номи ғоят машҳурдир. 1969—1971 йиллардаги концерт программалари учун унга Ленин мукофоти лауреати унвони берилди. Бу программалар жамланса, турли халқлар прогрессив музика санъатининг катта бир манзараси намоён бўлади. Ўзига доимо талабчан дирижёр ўзи раҳбарлик қилаётган коллектив маҳоратини ҳамиша такомиллаштиришга ҳаракат қилади. Профессионализмнинг энг юксак мезонларига мос келувчи Е. Светланов санъати айни маҳалда ғоятда демократик руҳда бўлиши билан ҳам ажралиб туради.

Кекса ҳайкалтарош уста СССР халқ рассоми Николай Томский Ленин номидаги Берлин майдонининг композицион маркази бўлиб қолган В. И. Ленин ҳайкали учун тасвирий санъат соҳасида Ленин мукофотига сазовор бўлди. Манзарали байроқ олдида Лениннинг олисларга нигоҳ ташлаётган гавдаси қад кўтариб турибди. Монумент Украинадан келтирилган қизил гранитни тарашлаб ясалган. Ҳайкал майдон атрофидаги биноларга ғоятда ярашиб тушган.

Томскийнинг янги асари унинг Ленинга бағишланган ҳайкаллар яратишга қўшган катта ҳиссасидир. В. И. Ленин ҳайкали ленинизм ўлмас ғоялари интернационаллигининг рамзидир.

«Болалар адабиёти ва санъати асарлари», бўлими бўйича атоқли шоира Агния Барто «Гул тергали кичкина ўрмонга» шеърлар тўплами учун мукофот олди. А. Бартонинг поэтик ижодиёти мамлакатимизда ҳам, чет элларда ҳам кўпдан бери машҳурдир. Унинг янги китоби ёзувчи истеъдодининг энг яхши фазилатларини акс эттиради.

«Халоскорлик» сериясидаги: «Ўтли ёй», «Ёриб ўтиш», «Асосий зарба», «Берлин учун жанг» ва «Сўнгги ҳужум» фильмлари учун авторлар коллективи кинематография соҳасидаги Ленин мукофотига сазовор бўлди. РСФСРда хизмат кўрсатган санъат арбоби режиссер ва сценарий автори Юрий Озеров, сценарий авторлари Юрий Бондарев, Оскар Курганов, оператор Игорь Славневич ва Кабарда-Балқария АССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби рассом Александр Мягков мукофот олдилар.

Эпопея-фильмлар, даставвал, ўтган уруш тўғрисидаги ғоят ҳаққоний асар бўлганлиги учун, тарихий воқеалар бадиий жиҳатдан юксак даражада акс эттирилганлиги учун совет томошабинига ҳам, хорижий томошабинига ҳам жуда манзур тушиб, таҳсинларга сазовор бўлди.

В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллигини нишонлаш учун Ульяновскда улуғвор ёдгорлик комплекси қурилди. Ёдгорлик комплексининг ижодкорлари РСФСРда хизмат кўрсатган архитектор, авторлар коллективининг раҳбари марҳум Борис Мезенцевга, архитекторлар Михаил Константиновга, Гарольд Исаковичга, бинокор инженерлар — Лев Фабрикантга, Анатолий Мягковга, Иван Рогашовга ҳамда иш бажарувчи Виктор Молчановга Ленин мукофоти берилди. Ульяновскда ёдгорлик биноларининг қурилиши совет архитектурасида муҳим воқеадир. Ёдгорлик авторлари замонавий мемориал архитектура соҳасида янгилик яратдилар. (ТАСС).

ИЛҲОМ БУЛОҒИ

ЛЕНИН МУКОФОТИ ЛАУРЕАТЛАРИ

Мариэтта Шагинян гарчи саксон тўрт ёшда бўлса ҳам, худди ёшлигидагидек жўшқин, қизиқарли ёзади. Бунинг сири—ҳамиша меҳнат қилишида, ҳаётни чуқур ўрганишида, билимга чанқоқлигида, ўтган воқеа ва ҳодисаларни обдон мушоҳада этишида деб ўйлайман.

М. Шагинян 1911 йилда Москвадаги Олий хотин-қизлар курсининг тарих-фалсафа факультетини битириб, Гейдельбергга магистрлик диссертациясини ёзиш учун юборилади. Аммо биринчи жаҳон уруши унинг режаларини бузиб юборади. Улуғ Октябрь революциясини бутун қалби билан қабул этган ёш олима яна илмга шўнғийди. План академиясида илк бор Маркснинг «Капитали»ни ҳамда Ленин асарларини ўрганади. Докторлик диссертациясини ёқлаб, Арманистон Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзоси этиб сайланади.

Чуқур билим, Европа тилларини мукаммал билиш, узоқ ҳаёти мобайнида қатъий меҳнат интизомига кўникиш, айни пайтда зукко ақл уни Ленин мавзусига олиб келди. Деярли ҳамма танқидчилар Шагинянда фалсафий фикрлаш билан бадиий талант уйғунлашиб кетганлигини таъкидлашади.

Мариэтта Шагинян бутун Советлар мамлакатини кезиб чиқди. Унинг эллик йил мобайнида ёзган очерклари қурилиш, корхона, колхоз ва илмий институтларда меҳнат қилаётган совет кишиларининг яратувчилик ишларини мадҳ этади.

Иккинчи жаҳон уруши йилларида М. Шагинян Урал ва Сибирь саноатини ўрганди. Бу ерда фронт учун қурол аслаҳа ишлаб чиқарилар эди. Бу ҳақда «Урал мудофаада» деган китобини ёзди. Унинг урушдан кейинги давр проблемалари ҳақидаги очерклари ҳам актуал бўлиб, чуқур бадиийлик билан ёзилди.

Ёзувчининг оператив очерклар ёзиш билан бирга бадиий асарларни ҳам маҳорат билан ижод қилганига ҳайрон қоласан, киши. Унинг «Ўзгаришлар», «Месс Менд», «Хонимнинг саргузашти», «Кик», «Гидроцентраль» асарлари кўп тилларга таржима қилинган ва уларнинг аксарияти совет классик адабиётидан ўзига муносиб ўрин олган. Унинг Гете, Шевченко, Низомий, Крилов, чех композитори Иозеф Мисливечко, Ян Амос Каменский ҳақидаги монографиялари жиддий илмий ишлардан ҳисобланади. Бельгия, Голландия, Англия, Италия, Франция, шунингдек кўпчилик социалистик мамлакатлар ҳақида ёзган ажойиб очерклари шу мамлакатлар ҳақида ўқувчида ёрқин хотиралар қолдиради.

Ёзувчи ўз ҳаётининг кўп йилларини бағишлаган бош мавзу — Ленинномa ҳисобланади. «Менинг авлодимга Ленин сўзлари амалий ишга айланганини кўришдек жуда буюк бахт муяссар бўлган. Революциянинг биринчи кунлари ва ойларидаги дастлабки Ленин Декретларини назарда тутиб бу гапларни айтяпман. Ўшанда кўпларимиз буни етарли ҳис қилолмаган эдик. Ҳар бир кишига яқин ва аниқ бўлган доно фикрлар воқелигимизни аниқ белгилаб берди. Ана шу Декретларда Ленинга бўлган меҳрим тобора ортаверди. Декретларни бамисоли қўшиқдек ўқирдим. Мана шу Декретлар мени Ленин мавзусига етаклади», деб эслайди ёзувчи.

1923 йили Москвадан Петроградга Шагинян номига «Красная новь» журнали редактори Александр Воронскийдан мактуб келди. Ўша йили ёзувчининг дастлабки очерклари ва «Ўзгаришлар» қиссаси босилиб чиққан эди. «... Биласизми, Сизнинг ёзганларингизни ўртоқ Ленин маъқуллаяпти. Бу ҳақда у Сталинга айтибди, Сталин эса менга айтди», — деб ёзган эди Воронский. «Владимир Ильичнинг менга ғоят қадрли бўлган бу баҳоси бутун ҳаётимда бамисоли илҳом булоғи бўлди», — деб эслайди кейинчалик М. Шагинян.

Доҳий ҳақидаги асосий китобини ёзишдан олдин Владимир Ильичнинг ота-онаси ҳақида, унинг рафиқаси ва содиқ дўсти Надежда Крупская тўғрисида, Лениннинг ўқитувчиси Калашников ҳақида, Лениннинг онасига йўллаган мактублари тўғрисида қатор очерклар ёзди. Мана шундан кейин узоқ йиллар ўтгач, тўрт қисмдан иборат Ленинномa юзага келди: «Ульяновлар оиласи», «Биринчи Бутуниттифоқ», «Тарих дарсидан билет», «Ленин ҳузурида тўрт сабоқ» романлари яратилди.

Шагинян тетралогияси Ленин даҳосини юзага чиқарган тарихий, ижтимоий муҳит ҳақида ҳужжатлар асосида ёзилган бадиий асар сифатида Совет адабиётига кирди. Бу асарлар доҳийнинг маънавий, фалсафий, ахлоқий фикр юритиши жиҳатларини ҳикоя қилиб беради.

Ёзувчи китобхонлардан кўп хатлар олиб туради. Улардан бири «Ленин ҳузурида тўрт сабоқ» китобини ўқиб чиққач, Лениннинг «Нима қилмоқ керак?» асарини қайта мутолаа қилганини, илгари илғаб олмаган қимматли фикрларни пайқаб олганини ёзади. Мана шу хатларда меҳнатимга берилган юксак мукофотни кўраман, дейди ёзувчи.

... Ёзувчининг куч-ғайратига ҳайрон қоласан, киши. Мариэтта Сергеевнани топиш жуда қийин. Бир қарасанг, мамлакат бўйлаб саёҳатга чиққан бўлади, бир қарасанг чет элга йўл олган бўлади. Неча-неча кунлар ва ойларни Лондон, Париж ва Италиядаги архив ва кутубхоналарда ўтказади, Швейцария ва Франция бўйлаб кезиб чиқади, Ильич қадами теккан табаррук ерларни излайди. Ёзувчининг асарлари жуда осон ёзилганга ўхшайди. Ҳолбуки, булар жуда улкан меҳнат самарасидир.

Ҳар бир асарини у қайта-қайта ёзади. Дастлабки саҳифаларнинг ўнлаб вариантлари ғижимлаб ташланади. Баъзида асарнинг бошланиши яхшидек туюлади. Кейин эса инерция етишмаётгандек туюлади. Ижодий илҳом етишмаётганида эмас, балки яна ёзиш иштиёқи туғилган пайтда ёзишни тўхтатиб қўяди. Чунки, эртага давомини ёзиш осон кўчсин учун шундай қилади. Ўзининг ибораси билан айтганда «кечаги меҳнатдан қолган ҳис-ҳаяжонини сақлаш учун» шундай қилади.

Ҳар бир меҳнат кишиси каби ёзувчининг ҳам ўз иш қуроли бор. Стол устида ўқувчилар ёзадиган бинафша рангли сиёҳ, эски ручка, елим, резинка ўрнига қаламтарош, ҳамиша ишлатадиган перолар туради. Буларни ёзувчи худди цех ишчиси дастгоҳини асрагандек авайлаб сақлайди. Ўзининг ручкасида бировнинг ёзишига йўл қўймайди. Машинкани жини ёқтирмайди. Ёзувчи ўз меҳнатини дарҳол машинкада босишини даҳшат деб ўйлайди у.

Ёзувчи жуда майда ёзади. Узун қоғозларга ёзишни яхши кўради. Кейин неча ўн марталаб тузатилиб, жило берилган, қирқиб ташланиб, елимланган, фикр аниқ ифодаланган мисралар машинисткага ҳавола қилинади.

Ҳеч ким ундан «толиқдим» деган гапни эшитмаган. Аксинча, «ишсизликдан безор бўлдим» деб зорланади. Ҳатто озиб-ёзиб бир кун дам олишга тўғри келиб қолганида ҳам худди ўша «безор бўлдим» деган зорланишини қўймайди. Лекин ўшанда ҳам бекор ўтирмайди. Ёлғиз ўзи бўлишга тўғри келиб қолганида ўз-ўзи билан шахмат ўйнайди. Бир ўзи ҳам ўзи учун, рақиби учун ўйнайди.

Ажойиб ёзувчи уста нотиқ ҳамдир. У сўзлаганида тингловчиларни батамом ўзига қаратиб олади. Ёзувчи бўлган ўнлаб заводларнинг ишчилари, колхозчилар, илмий институтларнинг ходимлари унинг нутқини узоқ йиллар эслаб юришади. Ёзувчи ўзининг бутун билимини, талантини, меҳнатини кишиларга бағишлайди ва улардан ўз меҳнатининг нақадар фойдали эканлиги ҳақидаги миннатдорчилик сўзларини эшитади. Шу туфайли ёзувчининг ижодий илҳом булоғи сира-сира туғамайди, ҳамиша жўш уриб, кишиларга маънавий руҳ бераверади. Онахон ёзувчининг бахти ҳам мана шунда.

Константин СЕРЕБРЯКОВ,
ёзувчи.
(АПН).

АХБОРОТ

НАМАНГАН

ДУГОНАЛАР АҲДИ

Ишлаб чиқаришда эришган муваффақиятлари учун СССР Енгил саноат министрлиги шаҳардаги шойи ва костюмбоп газламалар комбинатининг йигирувчиси Маҳбуба Нуриддиновага энг яхши ип йигирувчи деган ном берди. Утган йили кўп ва сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришда комбинатда биринчиликни эгаллаган Нуриддинова ҳозир бир сменада қарийб 30 килограммга етказиб ип йигириб, кунлик нормасини 2-3 баравар ортиғи билан бажармоқда.

Маҳбуба Нуриддинова шу кунларда дугонаси — СССР Олий Советининг депутати Дилора Тошпўлатованинг ССР Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллигини муносиб меҳнат туҳфалари билан кутиб олиш юзасидан бошлаган ташаббусига қўшилиб, илғорликни қўлдан бермасликка ҳаракат қиляпти.

ЧАНГ ТУТАДИГАН КАМЕРА

Шаҳардаги пахта тозалаш заводи мутахассислари ишлаб чиқариш жараёнида ҳавони ифлослантирадиган чангни камайтириш мақсадида қўшимча равишда 2 минг куб метр ҳажм чанг тутадиган янги камера қурилишини бошлаб юбордилар. Қурилма 1 Май байрамигача ишга туширилади. Натижада корхона территориясида ҳосил бўладиган чангларнинг 80 проценти камераларда ушлаб қолинади.

ГУЛ СУҒОРАДИГАН АППАРАТ

Наманган гулчилари яқинда Тошкент машинасозларидан ажойиб совға олишди. Бу сунъий ёмғир ёғдирадиган аппарат ва ускуналар гулзорлар ва хиёбонлар четига ўтказилган гул кўчатларини суғоради. Ана шундай аппаратлардан ҳозирча 15 таси келтирилди. Наманган машинасозлик заводи бундай аппарат ишлаб чиқаришни ўзлаштириб, апрель ойида юзтасини монтаж қилади.

БАХТЛИ БИЛЕТ ЭГАЛАРИ

Ўзбекистон пул-буюм лотереясининг 1972 йилги биринчи чиқарилиши ютуқлар тиражидан ҳозиргача наманганликлардан 50 га яқин кишига йирик ютуқ чиқди. Темирйўл кўчасида яшовчи Фазлиддин Мансуров, Қўқон кўчасида истиқомат қилувчи Маҳмуджон Латифбоевларнинг 30 тийинлик лотереяларига «Запорожец» енгил автомашиналари чиқди.

СОВРИНДОРЛАР

Наманган спорт саройида икки кун давомида СССР халқлари V ёзги спартакиадасининг чемпиони, халқаро классли мастер Рифат Рисқиев соврини учун область боксчилари ўзаро куч синашди. Мусобақада «Меҳнат», «Спартак», «Буревестник» кўнгилли спорт жамиятлари ҳамда ёш спортчилар мактабининг юзга яқин боксчилари қатнашдилар.

Ирода, маҳорат ва жасорат кўригида спорт мастерлигига кандидат В. Фроленко машҳур боксчи номига қўйилган соврин эгаси бўлди. 5-мактаб ўқувчиси А. Аҳмедов, энг ёш боксчилардан В. Кручинин, А. Маматовлар ҳам область комсомол комитети ҳамда шаҳар спорт жамиятининг мукофотларини олишди.

А. МАДУМАРОВ,
«Совет Ўзбекистони» штатсиз мухбири.

БЕЛОРУССИЯДА БИРИНЧИ МАРТА

Белоруссия Давлат филармониясининг концерт залида Ўзбекистон ва Тожикистон композиторларининг симфоник асарлари биринчи марта янгради.

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Зоҳид Ҳақназаров раҳбарлигида Белоруссия давлат симфоник оркестри тошкентлик ёш композитор Мирхалил Маҳмудовнинг «Наво» симфониясини ҳамда таниқли тожик композитори Шариф Сайфитдиновнинг «Олтин қишлоқ» симфоник поэмасини ижро этди. Концерт катта муваффақият билан ўтди.

(ТАСС мухбири).

КОМИЛ ЯШИН ЮБИЛЕЙИ ОЛДИДАН

УСТОД ЯШИН

1929 йилнинг март ойида ўзбек совет адабиёти, жумладан драматургиясининг асосчиси Ҳамза синфий душманлар томонидан ўлдирилди. Бир неча ойдан кейиноқ Андижон театри, кейинчалик Тошкент драма театри (ҳозирги Ҳамза номли академик драма театри) саҳнасида ёш қаламкаш, комсомол аъзоси Яшиннинг «Икки коммунист» («Тор-мор») пьесаси саҳналаштирилди. Бу асарнинг ўша вақтлардаги муваффақиятини сўз билан таърифлаш қийин. Пьесанинг муаллифи тездан халқ ўртасида машҳур бўлиб кетди. Устод Ҳамзанинг драматургия соҳасидаги анъаналарини, тажрибасини давом эттирадиган ёрқин талант чиққанлиги ҳаммани хушнуд этди.

Ҳа, ҳақиқатан ҳам Ҳамза бошлаган улуғ иш тўхтаб қолмади. Унинг эстафетаси мустаҳкам қўлларга ўтди. Бунинг биринчи сафида Яшин турди. У бундан 44 йил олдин: «Саҳнамиз — чинакам ойна, саҳнамиз — чинакам Октябрь меваси, саҳнамиз — чинакам чаман боғ», дейди ва бутун ижодий фаолияти давомида бу ҳаққоний сўзларга содиқ қолди. Яшиннинг суяги театрларда қотди, ижоди жамиятнинг ва санъатнинг ривожи билан бирга кўтарилиб борди. Шунинг учун ҳам Яшин деганимизда ўзбек совет драматургияси ва миллий театр санъатининг кейинги қирқ йилдан ошиқ тарихи кўз ўнгимизга келади. Ўзбек драматургияси десак, биринчи навбатда Ҳамзадан кейин Яшинни эслаймиз. Яшин адабиётимизнинг новатор санъаткоридир. У драматургияга ва театр санъатига жуда кўп янгиликлар олиб кирди. Уларни теша тегмаган темалар, муҳим, актуал, зарур масалалар, бир-бирига ўхшамас, такрорланмас, тўлақонли характерлар билан бойитди. Яшиннинг новаторлиги яна пьесаларининг ҳаққонийлигида, конфликтларнинг ўзига хос моҳиятида, воқеа ва персонажлар билан драматик ҳаракатни кучли равишда боғлай олишида, шаклга алоҳида ранг бера билишида, тилни пухта ишлай олишида яққол намоён бўлди.

Яшин ёзган ҳар бир асар маданий ҳаётимизда ибратли воқеа бўлди. Чунки унда янги сўз айтилди, ҳаммани қизиқтирадиган, ҳаммага тааллуқли бўлган масала кўтарилди. Бунга у қулоғини халқнинг кўксига қўйиб эшитиши, бармоқлари билан томири уришини кузатиши, воқеликнинг етакчи тенденцияларини чуқур ўрганиши туфайли эришди. Шунинг учун ҳам у меҳнаткашларнинг дилидаги гапни ўз вақтида топиб айтди, жамоатчиликнинг диққат-эътиборини унга жалб қилди. «Икки коммунист» ёзилганда, ҳали босмачилар тоғларда юриб, янги хуружларга тайёргарлик кўрарди. Асар босмачилар ва миллатчиларни узил-кесил тор-мор қилиш вазифасини қўяди. Республикада коллективлаштириш ҳаракати бошланар-бошланмас бу улуғ ишнинг мағзини чақиб берадиган «Ўртоқлар» музикали драмаси билан майдонга чиқди.

Санъаткор колхозлаштириш катта кучга айланиб кетганлигини «Ёндирамиз»да очиқ-ойдин кўрсатди. Қишлоқларимиздаги ўзбек аёлларининг онги баркамоллашиб борганлигини, уларнинг мартабаси кундан-кун ошганлигини «Номус ва муҳаббат» ҳамда «Офтобхон» драмалари билан танишган томошабин ва ўқувчилар дарров билиб олади.

Яшин пьесаларида жамиятимиз тараққиётининг энг муҳим босқичларини ифода этади. Асарларининг ҳаммасини кўздан кечирсак, улардан халқимизнинг ўтмишидаги ачинарли, фожиаларга тўла ҳаёти ва жўшқин фаолияти ҳақида ҳам, меҳнаткашларнинг гражданлар уруши давридаги ва қирғин синов йилларидаги қаҳрамонлиги, социализм қуриш давридаги меҳнат жонбозлиги, хотин-қизларнинг тўла озодлиги учун олиб борилган кураши тўғрисида ҳам муайян тасаввур оламиз.

Ўзбек аёлининг қоронғи ўтмиши, янгилик учун кураши, унинг тақдири ва келажаги — Яшин ижодининг марказий масалаларидан биридир. Санъаткор қўлига қалам олиш билан хотин-қизлар эркини куйлади. Унинг биронта асари йўқки, унда аёл киши бош образлардан бири бўлмасин. Бу жиҳатдан, айниқса, «Гулсара», «Нурхон», «Асал» ўзбек аёллари тарихининг уч босқичини ифода эттириши билан жуда характерлидир. Бирида хурофотни енгиб чиқиш тасвирланса, иккинчисида юзини нурга урган қизнинг санъатда бахт топиши, учинчисида янги даврнинг ажойиб меҳнат қаҳрамони кўрсатилади. Бу асарлар қанча-қанча авлодларни тарбиялагани, онгларида зиё чироғларини ёқишда катта роль ўйнаганликлари ҳаммага аён. Катта маҳорат билан яратилган, ғоят ҳаётий чиққан Гулсара каби образлар ўз вақтида янгиликка, нурга, маърифатга, ижтимоий меҳнатга интилган минглаб ўзбек хотин-қизларининг юрагига далда берган, ташаббусига қанот бағишлаган. 30-йилларда «Гулсара»ни кўриб, паранжисини ёндирган хотин-қизлар кам бўлди, дейсизми?

Санъаткорнинг ҳар бир асари вақт синовидан муваффақиятли ўтганлигининг, у ўзига абадий ҳаёт касб этганлигининг ҳамиша гувоҳи бўламиз. Бундай пьесалардан бири — «Йўлчи юлдуз»дир. Яшиннинг жуда катта хизмати шундаки, у ўзбек драматургиясида биринчи бўлиб Ленин образини яратиб берди. Бу образ ўзбек адабиётининггина ютуғи бўлиб қолмай, балки Бутуниттифоқ драматургик Лениннномасининг пухта намуналаридан бири, деб айтишимиз мумкин.

Ҳар бир адибнинг устозлари бўлади. Яшиннинг биринчи устози улуғ Ҳамзадир. Устод ўз шогирдини санъат оламига бошлаб кириб, маҳорат сирларидан таълим берди, адабиётга ҳавас уйғотди, ўзининг таланти билан уни маҳлиё қилиб олди. Яшин Ҳамзанинг сермазмун, бой ижодидан жуда кўп нарсани ўрганди, унга эргашди, традицияларини бойитди. Ўзининг кўп асарларини устоди таъсирида, унинг ижодий принциплари асосида ёзиб, бадиий маҳоратини ошириб борди. Ҳамзага эса янги ҳаёт касб этди. «Бой ила хизматчи» каби пьесаларини янгидан «тирилтириши», саҳнага қўйдириши билан устодининг улуғлигини халққа яна бир карра намойиш қилиб кўрсатди. Яшин Ҳамзанинг жўшқин фаолияти ҳақида зўр эҳтирос билан ёзилган пухта мақолалари, чуқур мазмунли докладлари, қизиқарли лекциялари билан уни халқ ўртасига кенг ва ҳар томонлама олиб кирди. Шогирд устозининг образини саҳнада кўрсатди, уни куйлатди, экранда намойиш қилди. Бу бадиий полотнолар шогирднинг устозига қўйган мангу ҳайкаллари бўлиб қолди.

Яшин ижодининг энг муҳим фазилатларидан бири — замонавийлик. У замонавийликни чуқур ҳис эта олди. Замон билан бирга нафас олди, жамиятда, адабиётда доим олдинга қараб интилди. Замон воқеаларини кенг идрок этиб, чуқур фалсафий мушоҳада қилиб, ўзининг бутун талантини, санъатини, жўшқин қалбини тўлалигича халққа, Ватанга бағишлаши, партия томонидан қўйилган вазифаларни ўз вақтида бажонидил муваффақиятли акс эттириши — унинг пьесаларига қанот берди, улар давр учун зарурий, замон учун қимматли асарларга айланди.

Санъаткор қайси ишга қўл урмасин, нима нарсани қилмасин, ҳамиша давлат ва халқ манфаатларидан келиб чиқди. Республикада музика санъатининг ўсиб бориши, ўзбек меҳнаткашлари савиясининг юксалиши миллий операга бўлган эҳтиёжни ниҳоятда кучайтирди. Ўзбек операсини яратиш муҳим масала бўлиб қолди. Бунинг учун биринчи галда либретто зарур эди. Бу вазифани пухта қилиб бажарган Яшин бўлди. Унинг либреттоси асосида яратилган «Бўрон» операси билан миллий опера санъати вужудга келди. Санъаткорнинг «Улуғ канал», «Гулсара», «Дилором», «Ҳамза» каби опера либреттолари билан бу санъатимиз мустаҳкамланди ва тараққий этди.

Яшин тўғрисида гапирганимизда, унинг кинодраматургия соҳасидаги жўшқин, сермазмун фаолиятини тилга олмасдан ўта олмаймиз. Адибимиз миллий ёзувчилар ичида биринчи бўлиб «Асал» сценарийсини тақдим этди. Бу адабий материал асосида ишланган фильм томошабинлар ўртасида катта муваффақият қозонди. Кейинчалик экранга чиққан, Яшин ўз ҳамкасблари билан ҳамкорликда яратган «Ҳамза», «Генерал Раҳимов», «Салом, баҳор» каби фильмлар мамлакатимизнинг барча экранларида намойиш қилинди ва жаҳонга ҳам машҳур бўлди.

Яшин — кўп қиррали санъаткор. Унинг ижоди ва фаолиятининг ҳамма томонларини айтиб тамом қилиш қийин. Биз уни яна қайноқ қалбли шоир, қобилиятли адабиётшунос ва санъатшунос, жўшқин публицист, ўткир танқидчи, талантли таржимон, актив жамоат арбоби, ўзбек ёзувчиларининг жонкуяр раҳбари эканлигини мамнуният билан тилга олмасдан ўта олмаймиз.

Яшинга қайси вазифа топширилмасин, уни бажонидил бажаришга уринди. Ўзбекистон Фанлар академиясининг академиги, СССР Олий Советининг депутати ва Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг аъзоси, Ўзбекистон Ёзувчилар союзининг раиси сифатида санъаткор бутун куч ва ғайратини, таланти ва санъатини, қалбининг қайноқ ҳароратини маданиятни янада гуллатишга, халқнинг бахт-саодатига, коммунизм қурилишига сарф қилмоқда. Бундан ташқари Яшин Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчилари билан алоқа қилувчи Совет Комитетининг раиси лавозимида ишлаб, бу мамлакатлар адиблари билан бизнинг ёзувчиларимиз ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлашга катта ҳисса қўшиб келаётир.

Яшиннинг фаолияти ва ижоди халқ ҳаёти билан чамбарчас боғланган. Шунинг учун ҳам унинг асарлари халқ оммаси ўртасида кенг тарқалган. Улар фақат Ўзбекистондагина эмас, балки бошқа қардош республикаларда ҳам маълум ва машҳурдир. Яшиннинг баъзи пьесалари чет элларга ҳам кенг қанот ёйиб бормоқда. Булар эса санъаткор асарларининг чуқур ҳаётийлигидан, юксак бадиийлигидан, уларда қўйилган масалаларнинг актуаллиги ва зарурлигидан далолат беради. Бу нарса эса, уни СССР Давлат мукофоти лауреати унвонига ҳамда Ҳамза номли республика мукофотини олишга сазовор қилди.

Устод Яшин 60 ёшда. Унинг қобилияти, қалби ҳамиша навқирон. Ўзининг сўзлари билан айтсак: «Навқирон бўлиш чиндан ҳам санъатдир. Албатта, мен йилларга қараб ҳисобланадиган ва паспорт билан тасдиқланган навқиронлик ҳақида гапираётганим йўқ. Мен қалбнинг ёшлиги ҳақида, қарашларнинг янгилиги ва зийраклиги ҳақида, ҳаётга инсоний муҳаббат билан қараш ҳақида гапираётирман... Аслини айтганда, адабиётда навқиронлик ҳар сафар ўқувчининг олдига ўзининг кашф этган дунёси билан кела билиш қобилиятидир... Маҳорат—навқиронлик демакдир».

Адабиётимиз яловбардори Яшиннинг ижодий илҳоми қайнай берсин, умри боқий бўлсин, ижоди ҳамиша навқирон бўлиб қолсин.

Ҳафиз АБДУСАМАТОВ.

Суратда: Комил Яшин пионерлар билан.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИЗИОН ФЕСТИВАЛИ

АНДИЖОН ТАБАССУМИ

СССР ташкил топган куннинг 50 йиллигига бағишлаб ўтказилаётган Ўзбекистон халқ талантларининг телевизион фестивали қизғин давом этмоқда. Бу сафар зангори экран Андижон область халқ ижодкорлари ихтиёрига берилди. Андижонлик санъатсеварлар фестивалга ажойиб гулдаста ҳозирлаб келишгани залда ўтирган томошабинларни ҳамда зангори экран мухлисларини хушнуд этди. Гул ва гўзаллик фасли—баҳор диёримизга ажиб бир нашъу-намо, тароват бахш этиб турган бу оқшом андижонликлар табассуми билан янада файзли, янада дилрабо бўлди.

Санъат байрами анъанавий номер — хор қўшиқлари билан бошланди. Ленинск шаҳар педагогика билим юртининг талабалари Мутал Бурҳоновнинг «Ленин партиясидан миннатдормиз» қўшиғини жўшиб куйладилар. Ботир Умиджонов хорга мослаштирган «Қора соч» ўзбек халқ қўшиғи янада нафис, оҳанграбо ижро этилди.

Андижон шаҳар 2-маданият уйи қошидаги ўзбек халқ чолғу асбоблари оркестри жўрлигида Алижон Маматов найда ўзбек халқ куйи «Ёввойи ушшоқ»ни чалади. Унинг кетидан оркестр ижросида Фаттоҳ Назаровнинг «Байрам марши» янграйди.

Балиқчи район «Ленинград» колхозининг дурадгори Набижон Саидназаров билан «Ўзбекистон» колхозининг аъзоси Одилжон Юсуповлар Фурқат ғазали билан айтиладиган «Жононим менинг» ашуласини жуда зўр ихлос, иштиёқ ва марок билан ижро этадилар. Ашулачилик маҳоратини тобора чуқурроқ эгаллаб бораётган бу истеъдод эгаларига ҳам жюри энг юқори баҳо қўяди.

Андижон санъати ҳақида гапирадиган бўлсак, ажойиб ҳофизлар Фаттохон Мамадалиев, Юнусқори Юсуповлар номини тилга олмай ўтолмаймиз. Улар кўпгина ёшларни ўз атрофларига тўплаб, истеъдодли шогирдлар етиштираётганликлари мамнунлик билан қайд этилди. Ҳаваскор мақомчилар ансамбли ижро этган «Қашқарчаи мўғилчаи дугоҳ» ашуласи нафис, ёқимли ва меъёрига етказиб айтилганлиги билан алоҳида диққатга моликдир. Пахтаобод районидаги «Москва» колхозининг кутубхоначиси Ҳанифахон Қобулова «Ёр келади» қўшиғини катта маҳорат билан ижро этади.

Навбат рақсларга берилади. «Сокиномаи совти наво» куйи майин таралади. Андижон шаҳар 2-Маданият уйининг ҳаваскор раққосалари саҳнага чиқиб келадилар. Куй тўлқинига ҳамоҳанг ўйин бошланади. Гулжаҳон Йўлдошева якка рақсни ниҳоятда гўзал ўйнайди.

Андижонликлар санъат байрамига ажойиб совғалар билан келганлиги фестивалда яққол кўриниб турди. Ғуломжон Рўзибоев «Гул сайри» номли музика яратар экан, балетмейстер Малоҳат Исоқова унга мос хатти-ҳаракатлар топади. Сўлим баҳор нашидасидан бахтиёр қиз бу икки ижодкор мақсадини рўёбга чиқаради. Хўжаобод районидаги «Россия» колхози ҳаваскори Адолатхон Абдуллаева бу рақсни жуда жўшқин, теран, шўх ижро этади.

Андижонда кекса-ю ёш, ҳамма ўйинни яхши кўради, ашулани ёқтиради. Бу оқшом ана шу фикрнинг тўғрилигига яна бир бор ишонч ҳосил қилдик. «Уйғурча рақс» фикримизнинг далилидир. Ўқитувчи Абдуғаффор Қодиров саҳналаштирган бу рақс кексаларни ҳам, ёшларни ҳам баравар илҳомлантирган. Рақс жуда чиройли ижро этилди.

Умуман, андижонликларнинг ўзига хос санъат байрамлари жуда юқори руҳда ўтди. Эндиги навбат — машъал Хоразм областига!

А. ЮСУПОВ.

СПОРТ ХАБАРЛАР

МЕДАЛЛАР ТАҚСИМЛАНДИ

Жаҳон хоккей чемпионати ниҳоясига етди. Ўтган жумада ГФР ва Швейцария командалари охирги учрашувни ўтказди. Бу учрашув ГФР командаси хоккейчилари фойдасига 4:1 ҳисобида тугади. ГФР командаси 4 очко билан бешинчи ўринни эгаллади. Швейцарияликлар эса энди келаси йилдан жаҳон чемпионатида иштирок этувчи командалар билан ўйнаш ҳуқуқидан маҳрум бўлди. Бу команда ўрнини «Б» группа ғолиби Польша командаси эгаллайди.

Шанба куни Прага спорт саройида сўнгги икки учрашув ўтказилди. Бунда совет хоккейчилари швецияликлар билан куч синашиб ҳисобни дуранг — 3:3 қилдилар. ЧССР командаси Финляндия хоккейчилари билан ўйнаб 8:2 ҳисобида ғалаба қозонди. Шундай қилиб жаҳон чемпионатида командалар ўрни аниқланди ва медаллар тақсимланди. Бу йилги хоккей «жанг»лари ғолиби бўлиш ва жаҳон ҳамда Европа чемпиони деган шарафли ном билан олтин медаль майдон эгалари — Чехословакия хоккейчиларига насиб этди. Чемпионатнинг кумуш совриндори СССР командаси бўлди. Швецияликлар бу сафар ҳам учинчи ўринни—бронза медалини олишди.

МОСКВАДА БИРИНЧИ ЎЙИН

Ватанимиз пойтахтида бу йилги футбол мавсумида дастлабки учрашув ўтказилди. Москвалик армиячилар бокулик нефтчиларни қабул қилишди. Ўйиннинг 11-минутида армиячи Копейкин дарвозабон Ксенковнинг тўпни қўлдан чиқариб юборганлигидан фойдаланиб ҳисобни очди. Шу ҳисоб учрашув охиригача ўзгармади. Олий лигачилар 4-тур учрашувларининг қолганлари қуйидагича ўтди: «Динамо» (К) — «Карпат» 1:0, «Торпедо» — «Динамо» (Тб) 0:3, «Динамо» (Мн) — «Арарат» 1:1, «Зенит»—«Қайрат» 1:1, «Динамо» (М) — СКА (Р) 2:0, «Спартак» — «Днепр» 1:1. Мазкур турнинг охирги учрашуви кеча «Локомотив» — «Заря» командалари ўртасида ўтди.

НАВБАТДАГИ УЧРАШУВЛАР

Тошкентнинг «Пахтакор» командаси навбатдаги ўйинни Оржоникидзенинг «Спартак» командаси билан ўтказди. Бунда пахтакорчилар мезбонларнинг уюшиб қилган ҳужумларига бардош беролмай, 3:0 ҳисобида мағлубиятга учрадилар. Бу командамизнинг анча масъулиятсиз ўйнаганидан далолат беради.

Мамлакат чемпионатининг биринчи лигасида қатнашаётган футбол командалари ўртасидаги бошқа учрашувлар қуйидагича якунланди: Донецкнинг «Шахтёр» командаси билан Фрунзенинг «Олға» командаси ўртасидаги ўйин 0:0 билан якунланди. Куйбишевнинг «Крилья Советов» футболчилари билан Запорожьенинг «Металлург» командаси ўртасидаги ўйин ҳам дуранг билан (2:2) якунланди. Нальчикнинг «Автомобилист» командаси билан Ашхободнинг «Строитель» командаси ўртасидаги ўйин ҳам шундай натижа берди. Свердловскнинг «Уралмаш» командаси Кишиневнинг «Нистру» командасини (3:0), Харьковнинг «Металлист» командаси Ивановонинг «Текстильщик» командасини (1:0), Кутаиси торпедочилари Душанбанинг «Помир» командасини (5:1), Ярославлнинг «Шинник» футболчилари Ленинграднинг динамочиларини (3:1), Пермнинг «Звезда» командаси Одессанинг «Черноморец» футболчиларини (2:1) мағлубиятга учратдилар.

ЯНГИЛИКЛАР, ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР

ЖАҲОН БЎЙЛАБ

БИРИНЧИ МАЙ ШАРАФИГА

Куба хотин-қизлари меҳнаткашларнинг халқаро бирдамлик куни—Биринчи Май шарафига бутун мамлакатда авж олиб кетган социалистик мусобақага актив қўшилдилар. Мамлакатнинг энг катта вилояти бўлган Орьентеда қишлоқ хўжалик ишчиларининг янги бригадаларини тузиш ишлари тугади. Бу бригадаларга Куба хотин-қизларидан 12 минг киши аъзо бўлиб кирди. Куба хотин-қизлари федерациясининг кўнгиллиларидан тузилган отрядлар шу йилнинг дастлабки ойларида мамлакат далаларида ўтказилган шанбаликлар ва якшанбаликларда 3 миллион 200 минг соатдан кўпроқ ишлаб бердилар.

Куба хотин-қизларининг қанд заводлари коллективларини оталиқа олиши шу кунларда тобора кенг ёйилмоқда. Улар шакар қамишини ўраётган бригадаларга қўлларидан келганча ёрдам бермоқдалар, дам олиш кечалари ташкил этмоқдалар. Ҳозирги вақтда ўз сафида бир миллион 500 минг кишини бирлаштирган Куба хотин-қизлар федерациясининг роли кучайиб бормоқда.

Куба хотин-қизлари Биринчи Майни муносиб кутиб олиш социалистик мусобақасига қўшилиб, тағин ҳам каттароқ меҳнат ғалабаларига эришишга интилмоқдалар.

ПОЛЬША АВИАСОЗЛИГИНИНГ ОДИМЛАРИ

Польша Халқ Республикаси саноатининг Совет Иттифоқи ёрдами билан вужудга келтирилган энг ёш ва жадал ривожланаётган тармоқларидан бири бўлган Польша авиасозлиги маҳсулотини жаҳоннинг кўпгина мамлакатларида яхши билишади. Польша авиасозлиги қишлоқ хўжалик авиациясининг «АН-2» типидаги самолётларини, шунингдек ҳар хил типдаги вертолётлар ва авиация двигателларини ишлаб чиқариш соҳасида ҳозир жаҳонда етакчи ўринлардан бирини эгаллаб турибди.

Польша Халқ Республикасида яратилган «МИ-2» типидаги вертолётлар чет элларда ғоят манзур бўлмоқда. Бу замонавий универсал машиналарни Свидникдаги транспорт ускуналари заводи Совет Иттифоқининг лицензияси асосида ишлаб чиқармоқда. Совет Иттифоқи бу заводни лойиҳалаш ва қуришда катта ёрдам кўрсатди.

(ТАСС).

Америка империализми агрессив сиёсатдан воз кечмаётир. Жаҳондаги барча реакцион кучларнинг бош таянчи бўлган АҚШ ҳарбий бюджетини кўпайтирмоқда. (Газетадан).

«Эркин дунё» посбонлигида.
Венесуэлада чиқадиган «Трибуна популар» газетасидан олинган расм. (ТАСС фотохроникаси).

ОЙ ЮЗАСИГА УЧИНЧИ МАРТА ЧИҚИЛДИ

НЬЮ-ЙОРК, 24 апрель. (ТАСС). Кеча соат 18 дан 35 минут ўтганда Америка космонавтлари Ж. Янг билан Ч. Дьюк Ой юзасига учинчи ва сўнгги бор чиқишди. Бу сафарги чиқишда улар Ой юзасида беш соат бўладилар, деб мўлжалланмоқда.

Ж. Янг билан Ч. Дьюк «Ойкезар» машинасига ўтириб чуқурлиги 400 метрга борадиган Норт рей кратерига сафар қилишлари керак. Америка олимларининг фикрича, бу кратер Ой заминидан намуналар олиш маъносида энг диққатга сазовор кратер бўлиши лозим.

Кеча кечқурун Ой юзига иккинчи марта чиқишда космонавтлар 7 соату 23 минут сайр қилиб юришди. Улар «Ойкезар» машинасида Стоун тоғига боришди. Улар тоғ этагида тўхтаб, 40 минут давомида Ой сатҳидан намуналар йиғиб олишди ва теварак-атрофни фотосуратга олиш билан шуғулланишди. Шундан кейин Янг билан Дьюк Стоун тоғи ён бағридан 220 метр баландликка кўтарилдилар. Ўнқир-чўнқир жойлардан ўтиб бориш вақтидаги кучли силкиниш натижасида «Ойкезар»нинг дифферент индикатори ишдан чиқди, орқа ўнг ғилдиракнинг чанг тўсқичи синиб тушди. Бу нуқсонларга қарамай космонавтлар қўйилган вазифаларни бажаришга муваффақ бўлдилар.

ХАЛҚАРО ОБЗОР

ҲАМКОРЛИК МАНФААТЛАРИ ЙЎЛИДА

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорнийнинг Туркияга қилган визити ва шу визит натижасида қабул қилинган ҳужжатлар — Декларация ва Совет—Туркия қўшма ахбороти Совет Иттифоқи ўтказаётган тинчлик, аҳил қўшничилик ва ҳамкорлик сиёсати изчил ҳамда ўзгармас сиёсат эканлигининг ёрқин далили бўлди. Иккала мамлакат ўртасидаги дўстлик ва аҳил қўшничилик анъаналарига бундан ярим асрдан ҳам муқаддамроқ Совет давлатининг бунёдкори В. И. Ленин билан янги Туркиянинг асосчиси Камол Отатуркнинг бевосита иштирокида асос солинган эди. Камол Отатурк Туркиянинг шимолдаги буюк қўшниси билан дўстона алоқаларини ҳамиша юксак даражада қадрлаган эди. «Биз — Россия билан дўстмиз, — деган эди Отатурк. — Чунки Россия бизнинг миллий ҳуқуқларимизни бошқа ҳамма давлатлардан аввал эътироф қилди ва шу ҳуқуқларимизни ҳурматлашини кўрсатди. Бугун ҳам, эртага ҳам, ҳамиша ҳам Россия ҳар қандай шароитда Туркиянинг дўстлигига амин бўлиши мумкин». Ана шу анъаналар «СССР билан Туркия республикаси ўртасида яхши қўшничилик муносабатларининг принциплари тўғрисида Декларация»да акс эттирилди. Бу Декларация шу йил 17 апрель куни Анқарада эълон қилинди. Бунда эълон қилинган принципларни мамлакат жамоатчилигининг кенг доиралари мамнуният билан кутиб олди. Бу доиралар Совет Иттифоқи билан яхши қўшничилик муносабатларини мустаҳкамлаш ва ривожлантириш турк халқининг миллий манфаатларига мос бўлиб тушади, деб ҳисобламоқдалар.

Н. В. Подгорний Анқарада, Измир ва Истамбулда бўлган кунларида Туркия матбуоти иккала мамлакат ўртасидаги иқтисодий ва савдо-сотиқ муносабатлари кейинги йилларда муваффақиятли ривожланиб борганлигини таъкидлаб ёзди. Совет Иттифоқининг иштироки ва кўмагида Туркияда бир қанча саноат корхоналари қурилмоқда. Бу корхоналарнинг қурилиши мамлакатни индустрлаштириш ишига муҳим ҳисса бўлиб қўшилади. Улар орасида Туркиянинг энг катта саноат корхонаси бўлиб қоладиган Искандарондаги металлургия заводи, бутун Яқин Шарқдаги энг катта алюминий корхонаси бўлиб қоладиган Сайди шаҳридаги алюминий комбинати бор. Кейинги йилларда иккала мамлакат учун манфаат келтирадиган Совет—Туркия савдосининг ҳажми бир неча баравар кўпайди. Туркия Совет Иттифоқидан ўзининг миллий саноатини барпо этиш учун зарур бўлган машина ва ускуналарни олиб турибди. Бизнинг мамлакатимиз эса Туркиядан халқ хўжалигимиз учун кераклы молларни: пахта, жун, чорва, цитрус мевалар, шунингдек боксит ва бошқа саноат хом ашёсини олмоқда.

Туркия жамоатчилиги Совет Иттифоқи билан ўзаро манфаатли иноқ қўшничилик ҳамкорлигини янада ривожлантиришни табрикламоқда. Анқарада чиқадиган «Тасвир» газетаси визит кунларида ана шу интилишни ифодалаб бундай деб ёзди: «Турк халқи совет қўшниларимиз билан дўст бўлишнинг — ўзаро ишонч ва ҳурматга асосланган дўст бўлишнинг тарафдоридир».

ПОКИСТОН ИККИ ЙЎЛ ЎРТАСИДА

Покистон пойтахти — Исломободда ўтган ҳафта мамлакатнинг олий қонун чиқарувчи органи — Миллий Ассамблея сессияси бўлиб ўтди. У Покистоннинг муваққат конституциясини тасдиқлади. Шу билан бир вақтнинг ўзида президент 21 апрелдан бошлаб ҳарбий ҳолат бекор этилганлигини эълон қилди. Бу тадбирлар генерал Яҳёхон ҳукмронлиги натижасида мамлакат бошига тушган танг аҳволни бартараф этишга, Покистондаги ички аҳволни мукимлаштиришга қаратилган.

Кучга киритилган муваққат конституцияга мувофиқ мамлакатда президентлик идора усули сақланиб қолади. Олий қонун чиқарувчи ҳокимият парламент ихтиёрида, ижроия ҳокимият эса президент ихтиёрида бўлади. Президент ўзи бошчилик қиладиган ҳукумат составини ўзи хоҳлаганча тузади.

Покистон ҳозир ўз ривожининг мураккаб, ўтиш даврини бошидан кечирмоқда. Яҳёхоннинг ҳарбий режими мамлакат ичкарисида, шунингдек ташқи сиёсат соҳасида дахмаза қилиб қолдирган оғир меросни бартараф этишга интилмоқда.

Жамоатчиликнинг ва парламентдаги анча кучли оппозициянинг тазйиқи остида З. А. Бхутто ҳукумати бу йўлда баъзи бир қадамларни қўйди. Ер ислоҳоти ўтказилиши, оғир саноатнинг 31 корхонаси устидан давлат назоратини ўрнатиш, 43 та страхование компаниясини давлат ихтиёрига олиш тўғрисидаги қонунлар эълон қилинди. Шу йил 1 октябрдан бошлаб саккиз йиллик мактабда текин таълим жорий қилинади.

Лекин оппозиция вакилларининг айтишича, ҳукуматнинг бу тадбирлари изчил ва тугал характерга эга эмас. Масалан, эълон қилинган аграр ислоҳот оппозициянинг фикрига кўра, «деҳқонлардан 80 процентининг аҳволини енгиллаштирмайди».

Мамлакатнинг демократик кучлари Ҳиндистон билан муносабатларни нормаллаштириш, Бангладешнинг мустақиллигини эътироф қилиш ва Покистонни СЕНТО ҳам СЕАТО ҳарбий блокларидан чиқариб олишни кўпгина мураккаб миллий проблемаларни ҳал этишнинг гарови деб билмоқдалар. Покистонда бундай йўлга қарши чиқаётган, шармандаси чиққан шовинизм ва диний адоват позицияларида турган кучлар ҳам бор. Лекин Покистон халқининг жуда кўпчилиги мамлакатда чуқур демократик ўзгартишларни амалга оширишни, Ҳиндистон ярим оролидаги ҳамма давлатлар ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик муносабатлари ўрнатишни талаб қилмоқда.

А. СТУПАК,
В. ВАВИЛОВ,
В. ХАРЬКОВ,
Г. СКОБЕЛЕВ.
(ТАСС).

Туркия. Суратда: Анқаранинг Қизилой майдонидаги осмонўпар бинолар.

В. ПОПОВ фотоси. (ТАСС).

Редактор М. ҚОРИЕВ

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

12.30 — МОСКВА, 17.55 — ТОШКЕНТ, 18.00 — Кинофильм, 18.20 — Ахборот, 18.35 — «Ёрқин ҳаёт», 19.35 — Халқ контроли экрани, 20.00 — Миллионлар ленинча университети. 20.30 — Қишлоқ хўжалик билимлари телевизион халқ университети, 21.00 — Ўзбекистонда СССР халқлари адабиёти кунлари, 22.00 — «Вақт», 22.30 — Ахборот, 23.45 — **Марҳабо, талантлар!** (такрорий кўрсатув).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.45 — МОСКВА. 18.00 — Минск трактор заводининг етти куни, 18.15 — Болалар учун кўрсатув, 19.00 — «Здоровье», 19.30 — Концерт, 20.00 — ТОШКЕНТ, 20.20 — Телеочерк, 20.30 — МОСКВА. **Уруш ва тинчлик** (бадиий фильм 1-сериясининг 2-қисми), 21.40 — Қўшиқни ёдингда тут, 22.00 — Устоз ва мураббий, 22.30 — **Волейбол: СССР** — ЯПОНИЯ.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари, 21.55 — Фан ишлаб чиқаришга, 22.20 — Концерт.

РАДИО БУГУН

6.15 — Тонгги концерт, 8.25 — Концерт, 9.30 — «Ер ва эл», 10.25 — **С. Ҳожибеков.** «ГУЛШАН» балетидан сюита, 11.15 — Институт ва лабораторияларда, 11.30 — Ўзбек халқ қўшиқлари, 12.15 — Музикали композиция, 13.30 — Ўзбекистон композиторлари асарларидан концерт, 16.10 — Адабий эшиттириш, 16.50 — «Правда» газетасининг обзори, 18.00 — Ўзбек рақс куйлари, 18.40 — спорт эшиттириши, 19.20 — Қорақалпоғистон композиторларининг асарлари, 20.00 — «Ёшлик» программаси, 21.00 — Халқаро мавзуларда суҳбат, 21.10 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. 21.50 — Саломатлик туман бойлик, 22.15 — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **С. Раҳимов** куйлайди, 22.40 — Янги китоблар, 23.15 — Дам олиш концерти.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 25/IV да **Аяжонларим,** 26/IV да **Бой ила хизматчи.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 26/IV да **Тошболта ошиқ,** 27/IV да **Менинг жаннатим.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **ОЗАРБАЙЖОН ССР ЦИРКИ АРТИСТЛАРИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ** (кеч соат 7 яримда; шанба ва якшанба кунлари кундуз соат 12, 3 ва кеч 7 яримда).

КИНО

Мажбурий ота — «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли, «ВОСТОК», САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Гувоҳ йўқолди — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «СПУТНИК», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Садоқат — ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун).

Қора тоғ (жуфт соатларда), **Май юлдузлари** (тоқ соатларда) — «ДРУЖБА».

Улкан севги серенадаси — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

СИРДАРЁ ОБЛАСТИДАГИ ЖИЗЗАХ ШАҲРИДА

Маданият уйи биносида 26, 27 АПРЕЛДА

ЎЗБЕКИСТОН ССР ПУЛ-БУЮМ ЛОТЕРЕЯСИНИНГ ИККИНЧИ ЧИҚАРИЛИШИ БЎЙИЧА

ЮТУҚЛАР ТИРАЖИ ЎТКАЗИЛАДИ

Тираж эрталаб соат 10 да бошланади.

Кириш бепул.

СССР ТАШКИЛ ЭТИЛГАНЛИГИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА

1, 2 МАЙ КУНДУЗ СОАТ 3 ВА КЕЧ 8 ДА

КАТТА БАЙРАМ КОНЦЕРТЛАРИ

ҚАТНАШАДИЛАР

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: ЖУМАНАЗАР БЕКЖОНОВ, ҚУВОНДИҚ ИСКАНДАРОВ, ТАМАРА ЮНУСОВА ,ДИЛБАР АБДУЛЛАЕВА;

ЎЗБЕК ЭСТРАДАСИНИНГ СОЛИСТЛАРИ:

ФАХРИДДИН УМАРОВ **(ЛИРИК ҚЎШИҚЧИ)**

Шерали ЖЎРАЕВ, Гулчеҳра ИСМОИЛОВА, Азиза ТЎЛАГАНОВА.

МИНИАТЮРА ВА СЎЗ УСТАЛАРИ

ҲАСАН ЙЎЛДОШЕВ ва ҒУЛОМ ТОЖИ АЪЛОЕВ

II РЕСПУБЛИКА АСКИЯЧИЛАР КОНКУРСИНИНГ ҒОЛИБЛАРИ: Мадамин ЮСУПОВ (Марғилон), **Ғуломжон РЎЗИБОЕВ** (Андижон), **Йўлдошхон НОСИРОВ ва Неъматжон ТОШМАТОВ** (Қўқон).

72 ЙИЛ РЕСПУБЛИКА ҚЎШИҚ КОНКУРСИНИНГ ЛАУРЕАТЛАРИ: Саёҳат МАЛИКОВА, Раъно ХАЛИЛОВА (Фарғона), **Зумрад СОТИМОВА, Турғуной СОТИБОЛДИЕВА** (Андижон), **Роҳат АВЕЗОВА,** (Хоразм), **Гулистон ЖУМАНОВА** (Қорақалпоғистон АССР), **Азимжон АМИНОВ, Кимё НАЗАРОВА** (Наманган).

КОНКУРС ҚАТНАШЧИЛАРИ: Самижон БОЛТАБОЕВ, Йўлдошали ТИЛЛАБОЕВ, Тожиали ОЛИМОВ (Наманган).

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ

Программани — ҒУЛОМ ТОЖИ АЪЛОЕВ ва ҲАСАН ЙЎЛДОШЕВЛАР олиб борадилар.

БИЛЕТЛАР Свердлов номли концерт зали ва Марказий «Юбилей» спорт зали кассаларида кундуз соат 2 дан сотилади.

КЕМЕРОВО АНИЛИН-БЎЁҚ ЗАВОДИ

қон сўрувчи ҳашаротлар: чивин, эшакқурт, майда чивин, москит, сўна, бурга, каналарга қарши қўлланиладиган «ДЭТА» ПРЕПАРАТИ ВА «ДЭТА» КРЕМИНИ ИШЛАБ ЧИҚАРАДИ.

«ДЭТА» препарати ва «ДЭТА» креми нефть чиқариш саноати ходимлари, геологлар, ботқоқланган жойларда яшовчи аҳолига жуда зарурдир. «ДЭТА» креми ҳашаротларни қўрқитиш хусусияти билан бирга терини юмшатиш хоссасига ҳам эгадир, бундан ташқари у сув ўтказмайдиган яхши воситадир.

«ДЭТА» препарати ва «ДЭТА» кремининг бир марта қўлланилганда, 6-8 соат мобайнида яхши таъсир кўрсатади.

«ДЭТА» препарати ва «ДЭТА» креми НИИПТХИМ тавсиясига биноан Санитария-эпидемиология Бош бошқармасининг 1967 йил 2 ва 20 июнда чиқарган 127-9/139-24 рақамли қарори билан қўлланишга рухсат этилган.

«ДЭТА» препарати 100 граммли флаконларда (нархи 85 тийин) ва 50 граммли флаконларда (нархи 50 тийин), «ДЭТА» креми эса 35 граммли алюминийдан қилинган тюбикларда (нархи 30 тийин) ишлаб чиқарилади.

1972 йилда завод «ДЭТА» креми ва «ДЭТА» препаратини барча корхона ҳамда ташкилотларга перечисление бўйича етказиб беришни гарантиялайди.

«ДЭТА» препаратини контейнерга жойлаштириб жўнатишнинг минимал нормаси — 5000-6000 флаконга тенг, майдалаб жўнатганда эса, бир йўла камида бир яшик жўнатилади ва унда 70-80 дона 100 грамм флакон бўлиши керак.

«ДЭТА» кремини контейнерга жойлаштириб жўнатишнинг минимал нормаси — 15-20 минг донага тенг. «ДЭТА» креми майдалаб жўнатилмайди.

Мурожаат учун адрес: 650001, Кемерово шаҳри, Анилин-бўёқ заводи.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: 700.000 ГСП. ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26, Редактор — 336545, Редактор ўринбосарлари — 337914, 330 683. Масъул секретарь — 334455, Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283, Партия турмуши — 333469, 337221, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455. Халқаро ҳаёт — 337221. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780. Совет қурилиши — 333258 Қишлоқ хўжалиги — 337604, Адабиёт ва санъат — 332036. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451, Маҳаллий ахборот ва спорт — 331424, Оммавий ишлар ва хатлар — 332143, 333553. Иллюстрация — 334524, Стенографистка — 337343, Корректура — 337162, Эълонлар — 338142, Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ, Андижон — 48—85, Бухоро — 3—31—42, Қарши — 38—42, Нукус — 42—62, Самарқанд — 31—973. Термиз — 54—01. Урганч — 34—55, Фарғона — 4—29—44.

Б. — 97. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64697. Р. 03418.